

GaZZete

GAZZE'NİN VE HAKİKATİN YANINDA DURAN, GÜNDEMİ HÂLÂ FİLİSTİN OLAN HERKESE İTHAF OLUNUR!

07 EKİM 2026

Meryem Ebu Dekka'yı Unutmayacağız

Metin Mutanoğlu

Bugün itibariyle Gazze'de İsrail tarafından katledilen, yani hayattan, sevdiklerinden koparılan kişi sayısı 74 bine ulaşmış durumda. Bu rakam Gazze'deki Sağlık Bakanlığı tarafından verildi. Bakanlığın açıklamasına göre geçen yıl 10 Ekim'de imzalanan ateşkesten itibaren de 1417 kişi İsrail tarafından öldürüldü. 175 binin üzerinde yaralı var.

Üstad Necip Fazıl'ın Zindandan Mehmed'e Mektup şiirinde

**“İnsanlar zindanda birer kemmiyet
Urbalarla kemik, mintanlarla et”**
diyordu.

KÜNYE

Press For Palestine Filistin İçin
Gazeteci Dayanışması adına

Genel Koordinatör

Cahide Hayrunnisa Çiçek

Yayın Kurulu

Amir Lafi

Emine Dolmacı

Metin Mutanoğlu

Demet Tezcan

Emine Çınar

Tuba Aydın Sel

Neslihan Önder

Zahir Elbeyk

Sümeyye Ertekin Yıldız

Zümrüt Sönmez

Editör

Gülcan Tezcan

Sayfa Tasarımı

Saliha Eren

Görsel İçerik

Ayşe Adaş

Web Site:

Saliha Eren

pressforpalestine.com

Gazze'de vahşice katledilen masumlara İsrail, ABD ve onu destekleyen ülkelerin bakışı tam olarak böyle. Dönemin İsrail Savunma Bakanı Yoav Gallant 9 Ekim'de bu bakışı şu cümlelerle dünyaya duyurmuştu. “Gazze Şeridi'ne tam kuşatma emri verdim. Elektrik olmayacak, yiyecek olmayacak, yakıt olmayacak; her şey kapalı. İnsansı hayvanlarla savaşıyoruz ve buna göre hareket ediyoruz.”

İnsansı hayvanlar. İsrail'in ve onu destekleyen ABD ve diğerlerinin Gazze'deki insanlara bakışı buydu. Bu yüzden aylarca evler, okullar, hastaneler, ibadethaneler içlerinde insanlarla yerle bir edilirken sesleri çıkmıyordu. Dünya ayağa kalkarken onlar, sanki hiçbir şey olmamış gibi yüzlerini duvarlara dönüyorlardı. İnsanlıktan nasiplerini almamış ama insanlık tiyatrosunu oynamayı sürdürüyorlardı.

Mesela onlar bombardıman sırasında evlerinde korku içinde titreyen minik yürekleri hissetmiyorlardı. İsrail acımasızca gökten ölüm yağdırırken, ailesini korumaya çalışan bir babanın çaresizliğini düşünmüyorlardı.

Onlar sığındıkları okulun koridorunda, korku içinde evlatlarına sarılan bir annenin çığlığını duymuyorlardı.

Oysa medeniyet naralarını en yüksek perdeden de onlar atıyordu. İnsanlık edebiyatını da en iyi onlar yapıyorlardı.

Gerçek bunun tam tersiydi. 100 yıldır, zorbalığa, hırsızlığa, acımasızlığa, hukuksuzluğa, vicdansızlığa direnen Gazze'nin çocukları şimdi de tarihin gördüğü en zalimce katliamlara insanlıklarıyla, yürekleriyle direniyorlardı. Bu öyle bir direnişti ki, kalbi ve vicdanı hür bütün dünya vatandaşlarını kendilerine hayran bırakıyordu. Öyle bir saha ki, Batının kendi çocuklarını bile isyan ettirdi. Meydanlar Gazze'nin acısını yüreklerinde hisseden milyonlarla doluyordu. Gazze batının gerçek yüzünü bize gösteren en önemli ayna oldu.

Mehmet Akif Ersoy'un 1. Dünya Savaşı sırasında işgal ordularının yaptığı katliamları gördükten sonra yazdığı şu şiirde anlattığını biz yüz yıl sonra yeniden Gazze'de görmüş olduk.

**“Maske yırtılmasa hâlâ bize
âfetti o yüz...”**

**Medeniyet denilen kahbe,
hakikat, yüzsüz.”**

Gazze yaşadığı bütün zorluklara rağmen dünyaya insanlığı öğretti. Merhameti, kardeşliği, acımasızlığa karşı dik duruşu... Bu direnişin ön saflarında başlarına yağdırılan bombalara rağmen gerçeği özgür dünyaya duyuran meslektaşlarımız geliyor. Kendi dağılmış hayatlarına ve kopuşlarına aldırmadan bombaların düştüğü her yere cesurca giden ve canları pahasına gerçeği yansıtmaya çalışan meslektaşlarımız...

Onlardan biri de Meryem Ebu Dekka idi. 33 yaşındaydı. Bir insanlık limanıydı.

AP ve Independent Arabia üzerinden dünyaya Gazze'yi, Gazzeli anneleri ve çocuklarını anlatıyordu. Çünkü o da bir anneydi. 7 Ekim'de başlayan katliamları takip etmek için neredeyse her alana koşuyordu. Ölümün etrafında gezdiğini hissediyordu. Ve 25 Ağustos 2025 Pazartesi günü ölüm onu çok sevdiği Gazze'den, daha birkaç yıl önce böbreğini vererek hayatta tuttuğu babasından ve biricik oğlu Gays'tan ayırdı. İsrail'in Han Yunus'taki Nasır Hastanesine düzenlediği hava saldırısı sırasında.

Meryem Gazze'de doğmuştu ve dünyanın bu en büyük hapisanesindeki hayatları, sevinçleri, hüznüleri dünyaya duyurmaya çalışıyordu. Son iki yıldır ise konusu hep ölümlerdi. Bir gün kendisini de yakalayacağından emin olduğu o ölüm.

Oğlu Gays'a yazdığı vasiyet ise, asıl insanlık ve medeniyetin İsrail ve onun destekçilerinin aksine bu küçük toprak parçasında olduğunu ve asıl insansı hayvanların İsrail ve destekçileri olduğunu ortaya koyuyordu.

Şehit Meryem şöyle diyordu vasiyetinde:

Gays, sen anneninkalbi ve canısın...

Senden isteğim; bana hep dua etmen, arkamdan ağlama ki ben hep mutlu kalayım. Başımı dik tutmanı, başarılı ve yetenekli olmanı, kendi ayaklarının üzerinde durmanı, başarılı bir iş insanı olmanı istiyorum canım.

Beni unutmamamı istiyorum anneciğim. Ben seni mutlu etmek, mutlu ve huzurlu olman için her şeyi yapardım, senin için her şeyi yapardım.

Büyüyüp evlendiğinde bir kızın olursa adını benim gibi Meryem koy. Sen benim canım, kalbim, desteğim, ruhum ve gurur duyduğum oğlumsun. Seninle her zaman gurur duydum.

Sana emanetimdir Gays: Namazın, sonra namazın, sonra yine namazın anneciğim.

Annen Meryem

Biz de diyoruz ki Meryem seni hiçbir zaman unutmayacağız. Sana ve halkına bu zulümleri yapanları da.

SOYKIRIM DUR 'MUŞ' GİBİ YAPILDI

"Yavaş Soykırım" Devam Ediyor

Demet Tezcan

Soykırım resmî tanımlamaya göre ulusal, etnik, ırksal ya da dinsel bir grubu, kısmen ya da tamamen yok etme niyetiyle yapılan belirli fiillerdir. Soykırım, İkinci Dünya Savaşı sonrası Birleşmiş Milletler'in 1948 tarihli sözleşmesinde bu tanımla kayıtlara geçti ve dünya yıllarca soykırım denilince tek bir toplumu hatırladı; Yahudiler.

Yahudiler dışında milyonların soykırımı yok sayıldı ve "Holokost" sadece Yahudi soykırımı hikâyesine dönüştü. Bir yandan zulme uğramış millet hikâyesini tekrar tekrar üretirken, soykırım kurbanı olmaya, travmaya dair; akademik, siyasi, kültürel üretime ve ajitasyona devam ettiler. Daha üzerlerinde Auschwitz'in külleri dururken işgal ettikleri topraklarda

Filistin halkını kıyıma giriştiler. Ama her şeye rağmen Yahudilerin acısı biricikti, tekti.

Ne Ruanda, ne Srebrenitsa soykırım anlatısında yerini alamadı. Hiç bitmedi Yahudilerin dünyadan alacakları. Hep ayrıcalıklı, hep her şeyin iyisini hak eden konumunda kaldılar.

Zaten Tanrı tarafından seçilmiş olduklarına inanıyorlardı ve dünya siyasetinin, uluslararası gücün sahiplerince de her türlü savaş suçu, hukuksuzluklarına rağmen hep ayrıcalıklı tutuldular.

Her kim yaptıkları zulümlere dikkat çekmek istese "antisemitist" söylemine sığındılar bu defa. Antisemitizm zırhını kuşanarak yıllar yılı biçtiler Filistin'in çocuklarını, kadınlarını, erkeklerini, gençlerini ve yaşlılarını...

Doğasını, tarihini, kültürel varlıklarını...

Ateşkes Sonrası Yavaş Soykırım

7 Ekim sonrasında Hitler'in ruhunu dipdiri yaşatan soykırımcı Yahudiler, bu defa yıllardır gerçekleştirdikleri katliamların ötesine geçerek hem de Hitler'i sınıfta bırakacak yöntemlerle tarihin en korkunç soykırımını gerçekleştirdi.

Üç yıl geride kaldı; hâlâ enkazların altında yatan, başlarına dikilecek bir mezar taşı bekleyen canlar var. En barbar biçimde taş üstünde taş bırakmadılar. Kuvözdeki bebeklere kadar uzanan elleri, soykırımın hangi boyutlara ulaştığını ibretlik biçimde ortaya koydu.

Ve 10 Ekim 2025 tarihinden sonra göstermelik bir ateşkes ilan edildi. Sanki orantılı bir güç varmış ve silahlar karşılıklı susacakmış gibi... O günden sonra da soykırım bitmedi, bir başka evresi başladı; düşük yoğunluklu olarak bombalar atıldı, kıyım devam etti.

Dünyanın duyup ayağa kalktığı bombalar göreceli susmuştu ancak susan bombaların ardında gerçekleşen yeni bir katliam vardı: "Yavaş Soykırım!"

Bir milletin yaşam koşullarını, hayatta kalma imkânlarını, varlığını ve nesillerini sürdürebilme olanaklarını; yalnızca bugünü değil, yarınlarını da yok eden bir yavaş soykırım. Zamana yayılmış, rutinleşmiş, gündelik hayatın bir parçası hâline gelmiş; bombaların düştüğü anlar kadar kamuoyunun dikkatini çekmeyen, fakat alttan alta daha da acımasızca işleyen ve yok eden bir soykırım.

Tarihe soykırım olarak geçen olaylardan söz ederken genellikle şiddetin görünür hâline ve toplu kıyımlara odaklanırsınız. Burada ise toplu kıyımın ardından gündelik hayatın içinde zamana yayılan, görünmez ama sistemli bir yoksun bırakmayla devam eden bir soykırım var.

Bir halk, biyolojik varlığının yanı sıra kültürel ve sosyal varlığını sürdüren damarları da kesilerek yok edilmeye devam ediyor. Bir topluluğu bombalarla topluca yok etmenin ötesinde, tüm can damarlarını tıkayan; bugününe olduğu kadar gelecek nesillerine de kasteden bir eylem biçimi bu.

Hayatta kalmaya yetecek kadar gıdaya ve temiz suya erişimin bile engellenmesi, tarım alanlarının yok edilmesi yoluyla insanları aç bırakan ve acılı bir ölüme mahkûm eden bir soykırım yaşanan. Barınacak yer bırakmıyor, güven duygusunu aidiyet duygusunu ortadan kaldırıyor. Ve insanı hem ruhen hem bedenlen sürekli tüketen, oradan oraya sürüklenme haliyle durup dinlenmeye, düşünmeye mahal bırakmaksızın hiçbir şeyi planlamaya, kontrol altına almaya fırsat tanımıyor.

Nereye giderse gitsin bir güven içinde olamama hâli. Bu günün sonu belli değil, yarın nereye sürüleceği, oraya ne şartlarda gideceği, gittiği yerde ne bulup, bulamayacağı, ne kadar süre kalacağı hiçbirini belli olmaksızın büyük bir boşluk,

koca bir belirsizlik, güvensizlik hâli.

Sağlık sistemi adına ne varsa yok ediyor; hastaneleri bombalıyor, sağlık çalışanlarını katlediyor, ilaca, tedaviye erişimi engelliyor. Ağır yaralıları dahi anestezi, ağrı kesici, iyileştirici hiçbir ilaca erişim imkânı bulamadan, en ilkel koşullarda tedavi olmaya çalışıyor.

Elektriğini ve suyunu kestigin, gıdaya ve sağlık hizmetlerine erişimini engellediğin, hiçbir yerde barınmasına fırsat vermediğin, oradan oraya ölümcül yürüyüşlere mahkûm ettiğin bir millet; çocuğuyla, yaşlısıyla, hastasıyla, yaralıyla, kadınıyla, erkeğiyle, genciyle aç, susuz ve bitkin hâlde nasıl hayatta kalacak? Hayatta kaldılar diyelim; nasıl bir gelecek inşa edebilecekler?

Hastaneler, okullar, ibadethaneler yok edildi. Doktorlar, akademisyenler, öğretmenler, öğrenciler, âlimler soykırıma tabi tutuldu. Sadece mekânsal olarak tarihleri, kültürlerine yönelik hafızaları yok edilmedi. Tüm bunları aktaracak, yaşatacak geçmişle geleceğe taşıyacak, toplumu yeniden inşa edecek yaşlısı, genci, çocukları da yok edildi.

Bu nasıl bir ateşkes!

Bir başka millet olsa çoktan silinip gitmişti ama Gazzeliler, dirençleriyle bu soykırıma rağmen hayata tutunmayı sürdürüyor. Her şeye rağmen enkazın arasında toplu düğünler yapıyor, Ramazan'ı karşılıyor, cemaatle namaz kılıyor, bayram kutluyorlar. Tüm imkânsızlıklar içinde varını yoğunu ortaya koyarak çocuklarına, yarınlara taşıyabilecekleri değerleri ve inançlarını nasıl yaşayabileceklerini göstermeye çalışıyorlar. Çadırlarda eğitim veriyor, binlerce hafız yetiştiriyorlar.

Tüm bu direnç, bizim ve uluslararası güçlerin mesuliyetini ortadan kaldırmıyor. Uluslararası mekanizmaların, halktan biri gibi empati dili kullanmak yerine hukuki yaptırım dilini kullanması ve eyleme geçmesi gerekiyor.

Dünya, arsız, ahlaksız, aşağıların aşağısı soykırımcı Siyonistlerin varlığından usandı. Onları, geçmişlerine dair tüm anlatılarıyla birlikte sırtından atmak, onlarla hiçbir yerde karşılaşmamak istiyor. Onları ayakta tutan tüm kişi ve kurumları da maskelerine ve retoriklerine rağmen tanıyor. Kimse artık bu söylemlere kanmıyor.

Bizler de yapılması gereken çok daha fazla şey varken elimizden gelenlere tutunuyor, hesap gününde sorulacak suallere cevap bulmaya çalışıyoruz.

Gazze'nin Tanıklığı "Nehirden Denize Özgür Filistin" Kitabında

Demet Tezcan'ın editörlüğünde Pınar Yayınları'ndan çıkan "Nehirden Denize Özgür Filistin", Gazze'de yaşananları ve dünyada büyüyen Filistin dayanışmasını kayıt altına alıyor. Kolektif eser, yaşamları pahasına çalışan Gazzeli gazetecilerin tanıklıklarının küresel eylemlere, öğrenci hareketlerine ve boykotlara etkisini ele alıyor.

Demet Tezcan, İsmihan Şimşek, Emine Çınar, Cahide Hayrunnisa Çiçek, Zümrüt Sönmez, Emine Dolmacı, Gülcan Tezcan, Sümeyye Ertekin, Emeti Saruhan ve Nesibe Hale Tezcan'ın katkılarıyla hazırlanan kitap; Siyonizmin tarihsel ve teolojik arka planından Filistin direnişine, göçten gazeteciliğe, sosyal medyadan kültür ve sanata uzanıyor. Kitabın gelirinin tamamı Gazze'ye bağışlanıyor.

Gerçeklerin sesini bastırmak için gazetecileri öldürüyorlar

İsrail'in Filistinli gazeteci Şirin Ebu Akile'yi 11 Mayıs 2022'de Cenin'de öldürmesi, gazetecilerin dayanışma mücadelesinin de başlangıcı oldu. Şirin'in öldürülmesinin ardından kurulan Press For Palestine, bugün GaZZete'nin 4. sayısı ile İsrail'in katlettiği gazetecilerin sesini dünyaya duyurmaya devam ediyor. Şirin'in kardeşi Tony Ebu Akile, "Gazetecileri öldürerek gerçekleri susturmaya çalışıyorlar ama bunu başaramayacaklar" dedi.

Neslihan Önder

İsrail, hem Gazze'de hem de Batı Şeria'da gazetecileri hedef almayı sürdürüyor. Gerçekleri dünyaya duyurmaya çalışan basın mensupları öldürülürken, gazetecilerin aileleri de saldırılardan nasibini alıyor. Filistin'de yıllardır devam eden bu tabloya karşı Türkiye'den gazetecilerin dayanışmasıyla kurulan Press For Palestine, bugün 4. kez yayımladığı GaZZete ile katledilen meslektaşlarının hikâyelerini kayıt altına alıyor. Platformun kuruluşuna giden süreçte ise hafızalara kazınan bir isim var: Şirin Ebu Akile. Al Jazeera'nın deneyimli Filistinli muhabiri, 11 Mayıs 2022'de İsrail güçlerinin Cenin Mülteci Kampı'na düzenlediği baskını takip ederken kafasından silahla vurularak öldürüldü. Üzerinde basın yeleği bulunmasına rağmen hedef alınan Şirin'in öldürülmesi,

gazeteciler arasında dayanışma çağrılarını beraberinde getirdi. Press For Palestine de Şirin'in ardından Filistinli gazetecilerin sesini duyurmak ve meslektaşlarına yönelik saldırılara karşı mücadele etmek amacıyla çalışmalarına başladı.

Suçlu Filistinlilere Atıldı

Şirin Ebu Akile'nin öldürülmesinin ardından İsrail, cinayetten Filistinlileri sorumlu tutmaya çalıştı. Ancak uluslararası soruşturamalar, gazetecinin İsrail askerlerinin açtığı ateş sonucu hayatını kaybettiğini ortaya koydu. Ablasının öldürülmesine ilişkin konuşan Tony Ebu Akile, İsrail'in cinayetin üzerini örtmeye çalıştığını belirterek, "Tüm raporları ve videoları incelediğimizde orada Filistinliler yoktu. O bölgede sadece medya mensupları ve siviller vardı. Resmen olayı kapatmaya çalışıyorlardı.

Gerçekleri değiştirmeye çalışıyorlar" dedi.

Kanıt Var Ama Ceza Yok

Cinayetin ardından çok sayıda medya kuruluşu ve araştırmacının inceleme başlattığını belirten Akile, bulguların İsraili bir keskin nişancıyı işaret ettiğini söyledi. Akile, "Hepsi, cinayetin onu 200 metre mesafeden vuran İsraili bir keskin nişancı tarafından yapıldığını doğruladı. İsrail askerlerinin onu vurduğunun kanıtı var ancak ceza ya da yargı yok. Birleşmiş Milletler raporunda onu vuran askerlerin hangi birimden oldukları ve isimleri belirlendi" ifadelerini kullandı.

"Cezasızlıklarının Tadını Çıkarıyorlar"

Ablasının sözde demokrasinin beşiği ABD vatandaşı olmasına rağmen adaletin sağlanmadığını vurgulayan

Akile, İsrail'in gazetecileri hedef alarak Filistin'de yaşananların dünyaya ulaşmasını engellemeye çalıştığını dile getirdi. "Şirin, ABD vatandaşıydı. Ama bunun hiçbir önemi yok. Tıpkı Rachel Corrie'yi öldürdükleri gibi onu da katlettiler. Umurlarında değil; çünkü cezasızlıklarının tadını çıkarıyorlar. Kimse onları eylemlerinden sorumlu tutmuyor. Gazetecileri hedef almakta ısrar ediyorlar, böylece insanların ne yaptıklarını görmelerini istemiyorlar" diyen Akile, ABD yönetiminin de kendilerine verdiği 'hesap sorulacak' sözünü yerine getirmediğini belirtti. Akile, "ABD yönetimi bizi çok hayal kırıklığına uğrattı. Bize hesap verebilirlik olacağına söz verdiler. Ama onlardan herhangi bir destek görmedik. Birçok söz verildi ama hiçbir şey yapılmadı" diye konuştu.

BATI ŞERIA'DA İŞGALİN GÖRÜNMEYEN YÜZÜ

Batı Şeria'da artan saldırılar, toprak kayıpları ve hareket kısıtlamaları, Filistinlileri zorla yerinden ediyor. İsrail tehdidi nedeniyle ismini açıklamayan bir saha gazetecisi, GaZZete'ye konuştu: "Sürekli saldırı tehdidi, suya erişimin engellenmesi ve yaşam koşullarının dayanılmaz hâle getirilmesi insanları göçe zorluyor."

Neslihan Önder

2026'nın ilk on ayında Batı Şeria'da yaşananları önceki yıllarla karşılaştırdığınızda nasıl bir tablo görüyorsunuz?

2026'da en belirgin değişim, Filistinlilerin yaşadıkları bölgelerde kendilerini güvende hissetme imkânlarının daha da azalması. Daha önce belirli bölgelerde yoğunlaşan saldırılar artık çok daha geniş bir coğrafyada karşımıza çıkıyor. İşgalci saldırıları, baskınlar, gözaltılar ve hareket kısıtlamaları birbirini tamamlayan bir tablo oluşturuyor. Özellikle kırsal bölgelerde yaşayan Filistinliler için durum çok daha ağır. İnsanlar sabah evlerinden çıktıklarında tarlalarına ulaşip ulaşamayacaklarını, hayvanlarını otlatıp otlatamayacaklarını veya akşam evlerine güvenle dönebileceklerini bilmiyor. BM İnsani İşler Koordinasyon Ofisi'nin verileri de bu tabloyu ortaya koyuyor. 2026'nın ilk dokuz ayında 1.600'ü aşkın işgalci Yahudi saldırısının kaydedilmesi, şiddetin münferit olaylarla açıklanamayacak boyuta ulaştığını gösteriyor.

Sahada en sık karşılaştığınız saldırı biçimleri neler?

Ev baskınları, sözde İsraili sivil işgalcilerin silahlı saldırıları, mülklere zarar verilmesi, tarım arazilerine ve otlaklara erişimin engellenmesi öne çıkıyor. Bazı bölgelerde Filistinli aileler, işgalcilerin sürekli tehditleri nedeniyle evlerini terk etmek zorunda kalıyor. Burada dikkat edilmesi gereken nokta şu: Bir aile evini terk ettiğinde mesele yalnızca barınma kaybı değil. O aile aynı zamanda toprağını, hayvanlarını, geçim kaynağını

ve yıllardır sürdürdüğü yaşam biçimini kaybediyor. Özellikle Ürdün Vadisi'ndeki Bedevi toplulukları bu açıdan çok kırılgan. Hayvancılıkla geçinen ailelerin otlaklara ulaşamaması, zamanla ekonomik olarak ayakta kalmalarını imkânsız hale getiriyor.

Bu saldırıların ardından ailelerin geri dönmesi mümkün oluyor mu?

Her zaman değil. Bazı aileler evlerini terk ettikten sonra geri dönmek istiyor ancak güvenlik tehdidi, yolların kapatılması veya bölgede oluşan fiili durum buna engel oluyor. Bazen bir ev yıkılmadan da insanlar oradan ayrılmak zorunda kalıyor. Sürekli tehdit altında yaşamak, çocuklarını okula gönderememek, suya ve temel ihtiyaçlara ulaşamamak bir süre sonra göçü zorunlu hale getiriyor. Bu nedenle yerinden edilmeyi yalnızca yıkılan evlerin sayısı ile ölçmek eksik olur.

İsrail ordusunun Cenin ve Tulkerim'de son dönemde gerçekleştirdiği saldırıların siviller üzerindeki etkisini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu bölgelerde yaşananlar, Filistinlilerin yaşam alanlarının nasıl daraldığını gösteriyor. Mülteci kamplarında yaşayan binlerce insan evlerinden ayrılmak zorunda kaldı. Evlerin ve altyapının zarar görmesi, insanların geri dönüşünü daha da güçleştiriyor. Bir mülteci kampını yalnızca binalardan ibaret düşünmemek gerekiyor. Orada insanların bütün hayatı var. Komşuluk ilişkileri, okullar, sağlık hizmetleri, ailelerin anıları ve sosyal bağları bulunuyor. Bir aile evine dönemediğinde aslında yalnızca konutunu kaybetmiyor; hayatını yeniden kurmak zorunda kalıyor. BM'nin 2026 raporlarında Cenin, Tulkerim ve Nur Şems kamplarından yerinden edilenlerin sayısının 33 bini aştığı belirtiliyor. Bu, meselenin insanî boyutunun ne kadar büyük olduğunu gösteriyor.

Batı Şeria'daki ev yıkımları ile yeni işgal kararları arasında nasıl bir ilişki görüyorsunuz?

Sahada birbirini tamamlayan iki gelişme var. Bir tarafta Filistinlilerin evleri, tarımsal yapıları ve yaşam

alanları yıkılıyor. Diğer tarafta işgalin genişletilmesine yönelik kararlar ve yeni konut planları ilerliyor. 2026'da 34 yeni işgal bölgesinin onaylanması bu açıdan önemli. E1 bölgesindeki planlar da yalnızca yeni konutların inşası anlamına gelmiyor. Bu bölgedeki gelişmeler, Batı Şeria'nın coğrafi bütünlüğü ve Doğu Kudüs ile bağlantısı açısından ciddi sonuçlar doğurabilir. Filistinliler açısından mesele, yaşadıkları toprağın geleceğinin kendi iradeleri dışında şekillenmesi.

Uluslararası toplumun tepkileri ile sahada yaşananlar arasında nasıl bir fark var?

BM kararları, uluslararası hukuk değerlendirmeleri ve diplomatik açıklamalar var. Ancak sahadaki Filistinliler açısından önemli olan, bunların günlük yaşamlarında bir karşılık bulup bulmadığı. Bir aile evini kaybettiğinde veya köyüne ulaşamadığında uluslararası açıklamalar tek başına hayatını değiştirmiyor. Uluslararası Adalet Divanı'nın 2024 tarihli danışma görüşü ve BM Güvenlik Konseyi'nin işgale ilişkin kararları hukukî çerçeveyi ortaya koyuyor. Buna rağmen işgal faaliyetlerinin devam etmesi, uluslararası hukuk ile sahadaki uygulamalar arasındaki uçurumu gösteriyor.

Gazetecilik burada yalnızca bir olayı görüntülemek veya haberleştirmek değil. Birçok bölgede ulaşım kısıtlamaları, askerî kontrol noktaları ve güvenlik riskleri nedeniyle olay yerine ulaşmak bile güçleşiyor. Gazeteciler hem kendi güvenliklerini hem de haber kaynaklarının güvenliğini gözetmek zorunda. Özellikle

işgalci saldırılarını haberleştirirken olayın nerede ve ne zaman gerçekleştiğini, kimlerin sorumlu tutulduğunu ve resmi makamların ne açıklama yaptığını doğrulamak önemli. Çünkü Batı Şeria'da bir olayın ardından yaşananlar, çoğu zaman ilk saldırının kendisi kadar belirleyici olabiliyor. Özellikle işgal güçlerinin tıpkı Gazze'de olduğu gibi Batı Şeria'da da gazetecileri hedef aldığını vurgulamak istiyorum. 7 Ekim 2023'ten bu yana Batı Şeria'da 39'dan fazla gazeteci, sırf işini yaptığı için tutuklandı. İsrail, 2026'da da bu politikasına devam ederek, Filistinli kadın ve erkek gazetecileri tutuklama, takip, idari tutukluluk ve tecrit yoluyla hedef almayı devam ettirdi. Filistinlilerin gazetecilik faaliyetlerini yürütmelerine yönelik kısıtlamaların yanı sıra baskıyı daha da artırdı. Bu sebeple şu an yaptığımız röportajda dahi ismimi kullanamıyorum.

Sahada sizi en çok etkileyen şey ne oldu?

Bir insanın doğup büyüdüğü, ailesinden miras kalan evinden ayrılmak zorunda kalması çok ağır bir durum. Özellikle çocukların yaşadıklarını görmek insanı derinden etkiliyor. Çocuklar neden evlerinden ayrıldıklarını, neden okullarına gidemediğini veya neden başka bir yere taşınmak zorunda kaldıklarını anlamaya çalışıyor. Yetişkinler ise çoğu zaman çocuklarına güvenli bir gelecek sunabileceklerine dair cevap bulamıyor. Batı Şeria'da işgalin en görünür sonucu yıkılan evler olabilir. Ancak en derin sonucu, insanların geleceklerini kendi topraklarında kurabileceklerine dair inançlarının aşınması.

İşgalci İsrail, 39 Filistinli gazeteciyi hapishanelerinde esir tutuyor

Filistin topraklarında işgalin, hak ihlallerinin, katliam ve soykırımın her türlüünü tekrar eden İsrail, tüm bu yaşananların hem dünyaya duyurulması hem de tarihe kayıt düşülmesi için çalışan basın mensuplarının da özgürlüklerini ellerinden alıyor. Filistin Esirler Cemiyeti'nin belirlediğine göre İsrail hapishanelerindeki esir tutulan Filistinli gazetecilerin sayısı 39'a yükseldi.

Gülcan Tezcan

Filistin Esirler Cemiyeti, Gazze'de savaşın başladığı Ekim 2023'ten bu yana İsrail tarafından tutuklanan Filistinli gazetecilerin sayısının 39'a ulaştığını bildirdi. Esirler Cemiyeti'nden yapılan açıklamada, İsrail'in Filistinli kadın ve erkek gazetecileri "tutuklama, takip, idari tutukluluk ve tecrit yoluyla hedef almayı, gazetecilik faaliyetlerini yürütmelerine yönelik kısıtlamaların yanı sıra baskıyı artırdığı" belirtildi. Ramallah kentinden gazeteci Ala er-Rimavi'nin de yakın zamanda gözaltına alınmasının ardından İsrail hapishanelerindeki Filistinli gazetecilerin sayısı 39'a yükseldi.

Kadın gazeteciler de hedefte

İsrail tarafından Filistinli kadın gazetecilerin de hedef alındığına dikkat çeken Filistin Esirler Cemiyeti halen 5 kadın gazetecinin tutuklu olduğunu belirtti. Cemiyetten yapılan açıklamada, Filistinli kadın gazeteci Büşra et-Tavil'in kısa süre önce İsrail'in kuzeyindeki Damon Hapishanesi'nden İsrail'in merkezindeki Ramle

Hapishanesi'nin tecrit bölümüne nakledildiği ancak tutukluluk koşulları hakkında bilgi edinilemediği aktarıldı.

Esirler Cemiyeti, gazetecileri hedef alan uygulamaların "tutuklamayla sınırlı olmayan sürekli bir politika bütünü" oluşturduğunu, bunun tecrit, kötü muamele, işkence, ağır tutukluluk koşulları, tedaviden mahrum bırakma ve gazetecilik faaliyetlerini yürüttükleri sırada hedef alınmayı da kapsadığını vurguladı.

Açıklamada, uluslararası insan hakları kuruluşlarına Filistinli gazetecileri koruma, gazetecilik faaliyetlerini yürütme haklarını güvence altına alma ve gazetecilere yönelik tutuklama, takip ve tecrit uygulamalarının durdurulması için çalışma çağrısı yapıldı.

Gazeteciler zalimce muameleye maruz kalıyor

Öte yandan Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) örgütü, 7 Ekim 2023'ten sonra İsrail işgal güçleri tarafından gözaltına alınan Gazze Şeridi'ndeki 5 Filistinli

gazetecinin tanıklıklarını belgeledi. Örgüt, gazetecilerin gözaltı süresince doğrudan medya çalışmalarını hedef alan ihlallere ve sorgulamalara maruz kaldığını doğruladı.

Filistin medyasında yer alan haberlere göre RSF; gözaltına alınan gazetecilerin zalimce muameleye maruz kaldığını ve çeşitli İsrail gözaltı merkezleri ile hapishanelerine nakledildiğini bildirdi.

Sorgulamalar doğrudan gazetecilik faaliyetlerine odaklandı

Örgüt, yapılan sorgulamaların gazetecilerin mesleki faaliyetleri, saha haberleri ve profesyonel ilişkileri üzerine odaklandığını aktardı. Ayrıca gazetecilerin yeterli sağlık hizmetinden mahrum bırakıldıklarını ve ağır gözaltı koşullarına maruz kaldıklarını paylaştı. RSF, serbest bırakılan birçok gazetecinin, mesleklerine geri dönmelerini engelleyen ciddi fiziksel ve psikolojik rahatsızlıklar yaşadığına dikkati çekerken; evlerini,

ekipmanlarını ve medya kuruluşlarını kaybetmeleri nedeniyle büyük meslekî ve kişisel zarara uğradıklarını belirtti.

Gazetecilerin derhal serbest bırakılması çağrısı

Belgelenen bulguların, Filistinli gazetecilerin sırf medya çalışmaları nedeniyle hedef alındığını gösterdiğini vurgulayan örgüt, İsrail makamlarına gözaltındaki tüm gazetecileri derhal serbest bırakma çağrısını yineledi.

Raporda, aralarında 7 Ekim 2023'ten sonra Gazze Şeridi'nden gözaltına alınan iki gazetecinin de bulunduğu toplam 19 Filistinli gazetecinin halen İsrail hapishanelerinde tutuklu olduğu bilgisine yer verildi. Uluslararası Sınır Tanımayan Gazeteciler örgütü; dünya genelinde bu yıl görevleri başında veya meslekleri nedeniyle öldürülen 67 gazeteciyi belgediklerini, bunların yaklaşık yarısının ise Gazze Şeridi'nde İsrail güçlerinin ateşi sonucu hayatını kaybettiğini hatırlattı.

“Mavi yelek beni tehlikelerden koruyan bir zırh değil”

Gazze’de yaşanan soykırımı dünyaya duyurmak için görev yapan gazetecilerden Hani Mahmoud, PRESS yazılı yeleğin Gazze’de bir koruma sağlamadığının farkında. GaZZete’ye konuşan Gazzeli gazeteci Hani Mahmoud, “PRESS yeleğinin beni korumadığını biliyorum. Ama bana neden orada olduğumu hatırlatıyor.” diyor.

Amir Lafi

Daha önce, “Eskiden PRESS yeleği bizi korurdu, bugün ise kendimizi adeta hedef hâline gelmiş gibi hissediyoruz” demiştiniz. Sizi bu düşünceye sevk eden belirli bir olay yaşadınız mı?

Bu duygunun tek bir olay sonucunda oluştuğunu düşünmüyorum. Zamanla yaşananların birikmesiyle ortaya çıktı. Sahada ilk çalışmaya başladığım dönemlerde basın yeleği benim için açık bir şekilde korumanın sembolüydü. Onu giyince, “Ben gazeteciyim ve burada yaşananları belgelemek için bulunuyorum” demiş oluyordum.

Ancak savaş devam ettikçe ve çok sayıda gazetecinin öldürüldüğünü ya da yaralandığını gördükçe bu duygu değişmeye başladı. Artık mesele yalnızca, “Gazeteci olduğumuzu biliyorlar mı?” sorusu değil; “Gazeteci olmamız bizi daha fazla tehlikeye mi atıyor?” sorusu hâline geldi.

Yanınızda çalışan, tanıdığınız gazetecileri birer birer kaybettiğinizde, o yeleğe bakışınız da değişiyor. Yelek hâlâ kimliğimizi göstermek açısından gerekli. Ancak artık eskiden verdiği güven ve korunma hissini vermiyor.

Bugün Gazze’de sahaya çıktığınızda hangisi daha güvenli: PRESS yeleğini giymek mi, çıkarmak mı? Gazeteci kimliğinizi açıkça göstermek konusunda tereddüt ettiğiniz anlar oluyor mu?

Bunun basit bir cevabı olduğunu düşünmüyorum. Bazı yerlerde gazeteci kimliğinizin açıkça görülmesi gerekiyor. Çünkü insanların ve sahadaki diğer tarafların sizin gazeteci olarak çalıştığınızı bilmesi önemli.

Ancak özellikle çok tehlikeli bölgelerde bulunduğumuzda ya da tehditlerin ve askerî operasyonların devam ettiği anlarda, ne kadar görünür olduğumuzu ve kimliğimizi ne ölçüde belli ettiğimizi düşünmek zorunda kalıyoruz. İki şey arasında denge kurmaya çalışıyoruz: Gazeteci olduğumuzu açıkça göstermek, aynı zamanda kendimizi ve ekibimizi korumak için mümkün olan bütün önlemleri almak. Basın yeleği bir zırh değildir. Kimliğinizi gösteren bir araçtır. Sonuçta güvenliğiniz, bulunduğunuz

çevredeki koşullara ve her an yaptığınız risk değerlendirmesine bağlıdır.

Öldürülen ya da yaralanan meslektaşlarınız arasında kaybı veya yaralanması sizi en çok etkileyen kimdi? Onunla ilgili bir anınızı anlatabilir misiniz?

Tek bir kişiyi seçmek çok zor. Çünkü kaybettiğimiz her gazeteci bu mesleğin ve bu hikâyenin bir parçasıydı. Ancak bazı insanların kaybı size doğal olarak daha yakın gelir. Özellikle birlikte çalıştığınız, sahada karşılaştığınız, hayatının ayrıntılarını ve nasıl çalıştığını bildiğiniz biri olduğunda... Hafızamda en çok kalan şey yalnızca ölüm haberini aldığım an değil; ondan önce yaşanan küçük ayrıntılar. Bir telefon görüşmesi, sahada yapılan kısa bir sohbet, meslektaşlar arasında bir şaka ya da üzerinde çalıştığımız bir haber hakkında yaptığımız bir konuşma... Belki de en zor tarafı bu.

Bir meslektaşınızın öldürüldüğü haberini aldıktan sonra kamerayı yeniden açıp çalışmaya devam etmek nasıl mümkün oluyor? Hiç kendi kendinize “Artık devam edemiyorum” dediğiniz oldu mu?

İlk anda bu gerçekten çok zor. Ancak Gazze’de gazetecilik yapmak, bizim için en ağır koşullarda bile yaşananları anlamaya ve belgelemeye yönelik çabanın bir parçası hâline geldi.

Bazen aldığınız haberi sindirecek zamanınız bile olmuyor. Bir meslektaşınızın öldürüldüğünü öğreniyorsunuz; kısa süre sonra başka bir yere gitmeniz, başka bir haber çekmeniz ve bir yakını kaybetmiş başka bir aileyle konuşmanız gerekiyor.

“Artık devam edemem” diye düşündüğüm anlar elbette oldu. Bu koşulları uzun süre yaşamış herhangi bir insan, böyle bir duyguya hiç kapılmadığını söylerse gerçekçi olmaz. Ancak bütün bu duyguları içinizde taşıyarak çalışmaya devam ediyorsunuz. Sizi devam etmeye iten şey, yaşananların görülmesi ve belgelenmesi gerektiğine inanmanızdır. Çünkü dünyaya hikâyesini duyurmayı bekleyen aileler var.

Gazeteci olmanın yanı sıra siz de Gazze’de yaşayan bir insansınız; aileniz ve sevdikleriniz var. Aileniz için endişe ederken başkalarının yaşadığı acıları

haberleştirmek nasıl bir duygu? Aileniz sizden hiç gazeteciliği bırakmanızı istedi mi?

İşimizin en zor tarafı, gazeteciyle insanı birbirinden ayıramamanız. Evini ya da ailesinden birini kaybetmiş bir ailenin yanına gittiğinizde, yaşananlara yalnızca bir haber konusu olarak bakmıyorsunuz. Sizin de sevdikleriniz var. Onlar için endişelenmenin ve onları kaybetmekten korkmanın ne anlama geldiğini biliyorsunuz. Ancak hikâyelerini anlattığımız insanlara karşı da sorumluluğumuz bulunuyor. Bazen çalışırken aklınız ailenizde oluyor; aynı anda karşınızda başka bir aile hayatının en kötü anını yaşıyor. Bu iç içe geçmişlik işi daha zorlaştırıyor. Ama karşılaştığım insanlara karşı beni daha duyarlı hâle getiriyor. Biz yalnızca rakamları belgelemiyoruz; insanların hayatlarını, ailelerini ve anılarını belgeliyoruz.

Elbette ailenizin yaşadıklarını gördüğünde sizin için korkması ve tehlikeden uzak olmanızı istemesi de son derece doğal.

Gazze’den gelen görüntülerin ve haberlerin zaman zaman sorgulandığını, hatta “propaganda” olarak nitelendirildiğini görüyoruz. Sahada çalışan bir gazeteci olarak aktardığınız haber ve bilgileri nasıl doğruluyorsunuz?

Sahada bulunmak, duyduğunuz her şeyin gazetecilik açısından doğrulanmış bir gerçek olduğu anlamına gelmez. Tam tersine, olaya çok yakın olduğunuzda daha dikkatli olmak zorundasınız. Bilgileri birden fazla kaynaktan doğrulamaya çalışıyoruz. Gözlerimizle gördüklerimiz ve görgü tanıklarının bize anlattıklarını ile resmî kaynaklar ya da sağlık kurumlarının verdiği bilgileri birbirinden açık biçimde ayırıyoruz. Ayrıca orijinal görüntüleri muhafaza etmeye, yer, zaman ve bağlam bilgilerini kaydetmeye ve mümkün olduğunda bilgileri başka kaynaklarla karşılaştırmaya çalışıyoruz. Bir bilgiyi doğrulayamıyorsa, onu kesin bir gerçekmiş gibi sunmamalıyız.

Filistinli gazeteciler, dünyanın Gazze’de yaşananları görebilmesinde son derece önemli bir rol oynadı. Uluslararası medyanın size bir meslektaş olarak yaklaştığını düşünüyor musunuz?

Filistinli gazetecilerin, olağanüstü koşullar altında çalışan profesyonel gazeteciler olduklarını kanıtladıklarını düşünüyorum. Biz haberini yaptığımız gerçekliğin içinde yaşıyoruz. Bu durum, dışarıdan gelen bir gazetecinin ulaşmakta zorlanabileceği ayrıntılara, insanlara ve yerlere erişebilmemizi sağlıyor. Ancak bunun çok ağır bir bedeli var.

Çekim alanından ayrıldığınızda hikâye sizin için sona ermiyor. Haberini yaptığınız çevreye geri dönüyor ve o gerçeklikle birlikte yaşıyorsunuz. Yerel gazetecilerin çalışmalarını sürdürebilmek için ödedikleri çok ağır insanî ve psikolojik bedelin de görülmesi gerekiyor. Bu nedenle bize meslektaşları olarak yaklaşmaları gerektiğini düşünüyorum.

Sizce bir gazeteci öldürmesi ne anlama geliyor?

Her şeyden önce bir insanı kaybediyorsunuz. O kişi bir baba, anne, oğul, kız, eş ya da arkadaşdır. Gazetecilerden rakamlar üzerinden söz ederken bu insanî yönü asla unutmamalıyız.

Ancak bir gazeteci öldürüldüğünde medya sektörü bilgiye, kaynaklara, hafızaya ve yıllar içinde birikmiş deneyime sahip bir insanı kaybediyor. Gazze’yi belgeleyen her gazeteci, o mekânın hikâyesinden bir parçayı içinde taşıyor. Çektiği görüntüler, görüştüğü insanlar, bildiği ayrıntılar ve tanık olduğu olaylar her zaman yeniden elde edilemez. Bu nedenle bir gazetecinin öldürülmesi yalnızca kamera taşıyan bir insanın kaybedilmesi anlamına gelmez.

Aynı zamanda bu dönemin hafızasını korumak için oluşturulan tarihsel kaydın bir parçasının da kaybedilmesi anlamına gelir.

Yaşadığınız ve gördüğünüz onca şeyden sonra sizi her gün yeniden PRESS yeleğini giymeye, kamerayı elinize almaya ve çalışmaya devam etmeye iten şey nedir?

Çünkü bazı şeylerin tanıksız bırakılmaması gerekir. O yeleği her giydiğimde beni tehlikeden koruyan bir zırh olmadığını biliyorum. Ama aynı zamanda bana neden orada olduğumu hatırlatıyor: Ben bir gazeteciğim ve görevim gördüklerimi mümkün olan en yüksek doğruluk ve sorumlulukla aktarmak. Belki de bu mesleğin en zor tarafı, bu kadar çok şey gördükten ve bu kadar çok insan kaybettikten sonra yola devam edebilmektir.

Ancak her hikâyenin arkasında sesini duyurmak isteyen bir aile, dünyanın başına ne geldiğini bilmesini isteyen bir insan ve eğer biri belgelemese kaybolup gidebilecek bir gerçeklik var.

İşte bu yüzden geri dönüyoruz... Kamerayı alıp, yeleğimizi giyiyor ve yeniden sahaya çıkıyoruz. Korkmadığımız için değil; korkunun gazeteci olarak taşıdığımız sorumluluğu ortadan kaldırmadığını bildiğimiz için.

7 Ekim 2023'ten bu yana İsrail'in Gazze'ye saldırılarında 263 GAZETECİ KATLEDİLDİ

GAZZE'NİN GAZETECİLERİ...

Uzuvlarını Kaybetseler de Kameralarının Işığı Sönmedi

Gazeteciler ve kameramanlar her savaşta olayın tam merkezinde, herkesin uzaklaşmaya çalıştığı yerde dururlar. Bunun nedeni korkmamaları değildir. Onlar, dünyaya ulaşması gereken bir hikâye ve duyulması gereken bir ses olduğunu bildikleri için oradadır. Gazze'de İsrail tank mermisiyle yaralanan TRT Arabi kameramanı gazeteci Sami Shehada da onlardan biri. Shehada, GaZZete'ye yaşadığı zorlu süreci ve mesleğine olan tutkusunu anlattı.

Zahir Elbeyk

“Gazze’de gazetecilerin hayatı hiçbir savaşta normal olmadı.” diyen Shehada, “Savaşta gazetecinin çalışma saatleri, uyuyacağı yer belli değildir ve eve dönebileceğinin hiçbir garantisi yoktur. Ancak Gazze’de durum çok daha zordu. Çünkü gazeteci, görüntüsünü aktardığı savaşı kendisi de yaşıyordu. Ailesi, arkadaşları, akrabaları ve komşuları da bombardımanın altındaydı. Buna rağmen kamerasını alarak sahaya çıkmak zorundaydı.” şeklinde konuştu.

“Kamera bizim için yaşananları dünyaya haykırmanın yoluydu”

Sahada neleri feda ettiklerine de değinen Shehada, mesleklerinin taşıdığı kutsal misyonu şu sözlerle ifade etti: “Her savaşta hayatımızın bir parçasını kaybediyorduk. Ama yapmamız gereken daha önemli bir şey olduğuna inanıyorduk. Kamera bizim için dünyaya ‘Burada insanlar bombardıman altında yaşıyor. Bu aile çocuklarını kaybetti. Bu anne çocuğunu arıyor. Bu çocuğun artık bir evi yok’ diyebilmenin yoluydu.”

19 yıldır gazeteci olarak çalıştığını ve Gazze’de yaşanan savaşların büyük bölümüne tanıklık ettiğini belirten

Shehada, “2008 savaşından bu yana sahada görev yaptım. İnsanların kolay kolay unutamayacağı görüntülere şahit oldum. Ancak 7 Ekim’de başlayan savaşta yıkımın boyutu, hayatını kaybedenlerin sayısı ve gazetecilerin çalışmak zorunda kaldığı koşullar çok daha ağırdı. Gazeteciler evlerini, meslektaşlarını ve ailelerini kaybettiklerinde de, yerlerinden edildiklerinde de çalışmaya devam etti. Bu savaş sırasında 263’ten fazla Filistinli gazeteci hayatını kaybetti, yüzlercesi yaralandı. Bizim için bunlar rakamdan ibaret değil. Her rakamın arkasında gerçeği dünyaya ulaştırmaya çalışan, evi, ailesi, arkadaşları, hayalleri olan bir insan var.”

“İsrail tank mermisi doğrudan beni hedef aldı”

Bacağını kaybettiği 12 Nisan 2024 gününü anımsarken sesi titreyen Shehada, o korkunç anları detaylarıyla paylaştı: “O gün Nuseyrat Mülteci Kampı’nda görev yapıyordum. Gazeteci olduğumu gösteren ekipmanlar üzerimdeydi. Ancak bir tank mermisi doğrudan beni hedef aldı ve bacağım olay yerinde koptu. Kopan bacağımı gördüm ve bilincimi kaybetmedim. Yaklaşık beş metre sürünerek bir ara sokağa ulaştım ve kendime ilk müdahaleyi yaptım. Sonra insanlar geldi, beni hastaneye götürdüler. Yaralanmam görev sırasında canlı yayında görüntülenmişti. Ben de yıllar boyu aktardığım görüntülerin bir parçası olmuştum” dedi.

“Tek bir hedefim vardı: İşime geri dönmek”

Yaralandıktan sonra hayatında yeni bir dönemin başladığını ifade eden Shehada, “Ben bir kameramanım. Mesleğim hareket etmeyi gerektiriyor. Bir anda bacağımı kaybettim. Ama bu yaralanmanın hikâyemin sonu olmasını istemedim” diyerek Türkiye’de devam eden tedavi sürecinden bahsetti.

“Yaklaşık bir yıl iki ay süren seyahat engelinin ardından, 2 Temmuz 2025’te tedavi olmak üzere Gazze’den Türkiye’ye gelebildim. Burada uzun bir tedavi, rehabilitasyon ve protez

süreci başladı. Ağrılar, denge sorunları, protezin ölçüsüyle ilgili birçok problemle karşılaştım.”

Kurumunun ve Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın desteğinin kendisine güç verdiğini vurgulayan Shehada, “Yaralandığım ilk günden itibaren TRT Arabi yanımda oldu. Tedavimin en zor dönemlerinde benimle ilgilenip desteklerini sürdürdüler. Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından onurlandırılmam da sadece kişisel bir ödül değil, en zor şartlarda görev yapan gazetecilerin verdiği emeğin de görülmesi anlamına geliyordu.” şeklinde konuştu.

“Hafızaya protez takılamıyor”

1 Mayıs 2026’da Türkiye’de yeniden

görevine dönmek için sevincini yaşayan Shehada, “19 yıl boyunca bana eşlik eden kamerayı özlemiştim. Artık her şeyin değiştiğini biliyordum. İlk kez protez bacakla çalışıyor, farklı bir şekilde hareket etmeyi, ekipman taşımayı ve sahada ayakta kalmayı yeniden öğreniyordum.” dedi.

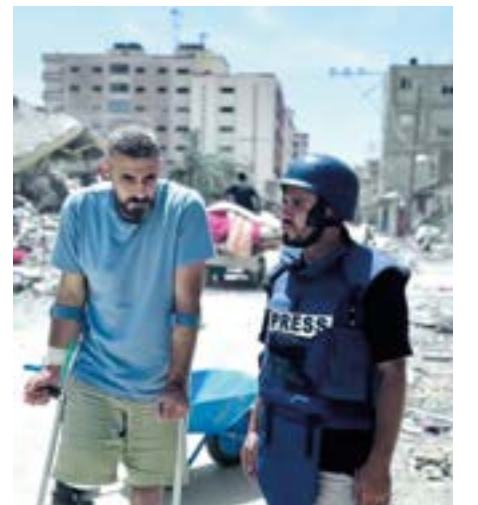
Gazze’nin hafızasında derin izler bıraktığını anlatan Shehada duygularını şu sözlerle tarif etti: “Çocukların öldürülmesini, diri diri yakılan kadınları, hayatlarının en zor anlarında görüntülediğim insanların yüzlerini hafızamda taşıyorum. Gazze’de gördüğüm kanın rengini bile unutamıyorum. Yeniden yürümeyi, protez bacakla yaşamayı öğrenebilirim. Ama hafızaya protez takılamıyor. Bazı görüntüler insanın içinde sonsuza kadar kalıyor.”

“Ben hâlâ buradayım, anlatılmayı bekleyen hikâyeler var”

Gazetecilik mesleğinin taşıdığı cesaretin tanımını da yeniden yapan Shehada, kararlılığını şu çarpıcı ifadelerle anlattı: “Gazze’de gazeteciler kahramanlık peşinde değildi. Biz gerçeğin peşindeydik. Bombardıman altındaki yerlere korkmadığımız için gitmiyorduk. Korkuyorduk. Ama bombardıman altında yaşayan insanlar, kendilerine ne olduğunu dünyaya gösterecek birinin olmasını bekleyen çocuklar vardı.”

Sami Shehada, dünyaya şu cümlelerle seslendi:

“Bugün protez bacağımla kameranın arkasında durduğumda, sadece Nuseyrat’ta başlayan o günü hatırlamıyorum. Hayatta kalmaya çalıştığım o andan yeniden ayağa kalkıp sahaya dönüşüme kadar kat ettiğim yolu da hatırlıyorum. İnsan sadece kaybettiklerinden ibaret değilmiş. İnsan, kaybettiklerinden sonra ne yapmayı seçtiğiyle de kendini yeniden kurabiliyor. O merminin benden alamadığı bir şey var: Görüntünün bir anlam taşıdığına ve her görüntünün arkasında görülmeyi, duyulmayı hak eden bir insan olduğuna dair inancım. Gazze yıllarca objektifimin önündeydi. Bugün ise içimde. Çünkü bazı hikâyeler insan yeniden ayağa kalkmaya karar verdiğinde yeniden başlar. Ben hâlâ buradayım. Kameram hâlâ elimde. Ve anlatılmayı bekleyen hikâyeler var.”

YALAN SÖYLEDİLER!

ATEŞKES GAZZE'DE GAZETECİLERİ KORUMADI

Cahide Hayrunnisa Çiçek

Gazetecilik literatüründe savaş muhabiri yalnızca olayları aktaran kişi değildir. Sahadaki gazeteci aynı zamanda tanıktır. Özellikle uluslararası basının bağımsız biçimde Gazze'ye giremediği bir ortamda yerel gazetecilerin rolü daha da kritik hale geldi. Bombardımanı onlar kaydetti. Hastanelere onlar girdi. Cenazeleri onlar görüntüledi. Yerinden edilmeyi onlar belgeledi. Açlığı onlar anlattı. Ve bazen öldürülmeden dakikalar önce dahi kameraları kayıttaydı. Bu nedenle bir gazetecinin ölümü yalnızca basın özgürlüğünün kaybı değil, toplumsal hafıza üreticilerinden birinin yok olmasıdır.

Gazetecilerin tuttuğu kayıtlar tarihçilerin, hukukçuların, insan hakları savunucularının ve olası yargı süreçlerinin başvuracağı birincil kaynakları oluşturur. Gazeteci ölür. Ama kaydettiği görüntü delil olabilir. Fotoğraf arşiv olur. Röportaj tanıklığa dönüşür. Bu yüzden Gazze'de kameranın varlığı aynı zamanda bir hafıza meselesidir!

İşte ateşkes sonrası İsrail tarafından hedef alınarak öldürülen gazeteciler:

SALİH EL-CAFERAVİ

12 Ekim 2025

Gazeteci Salih el-Caferavi sözde ateşkesin sembol isimlerinden oldu. Üzerindeki Press yeleğini çıkararak kapı kapı dolaşan ve ateşkesin müjdesini veren gazeteci, yalnızca iki gün sonra 12 Ekim 2025'te Sabra Mahallesi'nde İsrail tarafından silahlandırılan işbirlikçi çeteler tarafından öldürüldü. Gazze'de savaşın görsel hafızasının

önemli bir bölümü onun tarafından kayda alındı. Gazeteciliği Gazze halkının sesini dünyaya ulaştırma sorumluluğu olarak gören Caferavi'nin vasiyeti de oldukça çarpıcıydı; 'Son sözüm... Her zaman derdim ki, söz düşmez, görüntü silinmez. Söz emanettir, görüntü mesajdır. Bu emaneti dünyaya taşıyın, tıpkı bizim hayal ettiğimiz gibi. Şehadetim bir son değil, özgürlüğe giden uzun yolun başlangıcıdır. Ben bu mesajı, gözlerini kapatan ve hakikate susan dünyaya ulaştırmak istedim. Bu anı hep hayal ettim. Allah'tan bana nasip etmesini diledim ve O, en sevdiğim şeyi bana seçti. Beni dualarınızda unutmayın. Allah'a emanet olun.'

AHMED EBU MUTAIR

19 Ekim 2025

Palestine Media Production'da yayın ve ses mühendisi olarak çalışan Ahmed Ebu Mutair, Gazze'de haber üretiminin görünmeyen teknik emekçilerinden biriydi. Onun işi, kameranın kaydettiğini dünyaya ulaştırmaktı. Ebu Mutair 19 Ekim'de El-Zevayda'daki medya çalışma alanının İsrail drone'undan atılan füzeyle vurulması sonucunda öldü. PRESS/TV ibareli yayın aracı da saldırıda hasar gördü. İsrail ordusu daha sonra Ebu Mutair'in Hamas'ın silahlı kanadıyla bağlantılı olduğunu ileri sürerek işlediği savaş suçunu örtmeye çalıştı. Kendisinden geride kalan ise, Gazze'nin sesini dünyaya ulaştırmak için verdiği mücadele oldu.

MUHAMMED VAHİD EL-MUNİRAVİ

29 Ekim 2025

Muhammed el-Muniravi Filistin gazetesinde gazeteci ve editör olarak çalışıyordu. Savaşın ortasında mesleğini sürdürürken bir yandan da hayatını kurmaya çalıştı; yüksek lisans tezini savundu, nişanlandı ve evlendi. Ateşkesin ardından ailesinin Nuseyrat'taki çadırını sökmesine ve Gazze'ye dönmesine yardım etmek için bölgeye gitmişti. 29 Ekim'de kaldığı yer vuruldu; eşiyle birlikte öldürüldü. Son günlerinde dahi günlük haberlerini hazırlamaya devam eden Muhammed, kedileri çok seviyordu. Eşi ise çocukluğundan beri kedilerden korkuyordu. Buna rağmen Muhammed'i mutlu etmek için korkusunu yenmeye çalıştı ve ona bir kedi hediye etti. Adını Kitty koydular. Muhammed ve eşinin birlikte kurmaya çalıştığı hayattan geriye kalan tek şey Kitty oldu.

MAHMUD VADİ

2 Aralık 2025

Mahmud Vadi 34 yaşında Gazzeli bir fotoğrafçı ve dron operatörüyü. Bir çocuk babasıydı. Mahmud'un kamera hikâyesi bir fotoğraf stüdyosu olan

babası sayesinde çocukluk döneminde başlamış oldu. Kameralar önce oyuncağı, sonra mesleği, sonunda ise Gazze'nin hafızasını kaydettiği aracı oldu. 2 Aralık sabahı Han Yunus'ta kız kardeşinin evine uğradı. Sonra yaklaşık 200 metre uzaklaşarak yıkımı görüntülemek için drone'unu hazırladı. Saat 10.48'de İsrail drone'undan atılan füze Mahmud Vadi'yi vurarak öldürdü, yanındaki gazeteci ise yaralandı. Babası İssam Vadi saldırı anını tarif ederken "çadırı vuran bir deprem" ifadelerini kullandı. Fakat oğlunu anlatırken kullandığı kelime daha ağırdı. 'Mahmud yalnızca oğlum değil, benim en yakın arkadaşımdı!'

21 OCAK 2026 | ÜÇ GAZETECİ, BİR ARAÇ, YARIM KALAN BİR HABER

Abdülrauf Şaat. Muhammed Salah Kaşta. Enes Ganim. Üç gazeteci aynı araçtaydı. Mısır İnsani Yardım Komitesi'nin yerinden edilmiş Filistinliler için kurduğu kampı haberleştireceklerdi. Ancak görev yerine ulaşamadılar. Araçları İsrail drone saldırısıyla vuruldu ve üçü de öldürüldü. Mısır Komitesi aracın kendilerine ait olduğunu ve üzerinde komitenin logosunun bulunduğunu açıkladı. İsrail ordusu saldırıyı gerçekleştirdiğini kabul etti ancak araçtakilerin Hamas bağlantılı bir drone kullandığını ve İsrail askerleri için tehdit oluşturduğunu ileri sürdü.

Abdülrauf Şaat

AFP ve CBS News'e görüntü çeken serbest foto muhabiri ve kameramandı. 7 Ekim sonrasında iki kez yaralanmasına rağmen çalışmaya devam etti. Birlikte çalıştığı meslektaşları onu cesur, işine bağlı ve sevilen bir gazeteci olarak anlatırdı. Öldürüldüğünde düğününün üzerinden yalnızca iki hafta geçmişti. Ancak yeni eşine geri döneemedi.

Muhammed Salah Kaşta

Gazeteciydi. Aynı zamanda Mısır Komitesi'nin sözcülüğünü yapıyor, Telegram üzerinden Gazze'deki gelişmeleri takipçilerine aktarıyordu. 21 Ocak onun da son görevi oldu.

Enes Ganim

Smart Media için çalışan fotoğrafçı ve drone operatörüydü. O gün kamerasını yerinden edilmiş Filistinlilerin yeni yaşam alanlarına çevirecekti. Çekime başlamadan öldürüldü.

AMAL HAMMAD EŞ-ŞAMALİ

8 Mart 2026

46 yaşındaki Amal, Qatar Radio muhabiriydi ve savaş boyunca başka Arap ve yerel medya kuruluşları için çalışıyordu. Ama öldürüldüğü gece muhabir kimliğinin yanında başka bir kimliği daha vardı: o üç çocuk annesiydi! Bir taraftan gazetecilik mesleğini yerine getirmeye çalışan Amal, diğer taraftan üç çocuğu ile çadırda yaşam mücadelesi veriyordu. Çadırlarının yakınında meydana gelen şiddetli patlamalar sonucunda çadır yıkılırken, Amal'ın başına bir şarapnel parçası isabet etti ve orada öldü. Yanında bulunan üç çocuğu ise ağır şekilde yaralandı.

VIŞAH KARDEŞLERİN VEDASI

MUHAMMED SAMİR VIŞAH

8 Nisan 2026

Muhammed ve Ahmed Vişah birlikte gazetecilik yapan iki kardeşti. Muhammed Vişah tıbbi laboratuvar eğitimi almıştı ama Gazze'de

yaşananları dünyaya duyurabilmek için gazeteciliği seçti. Al-Aqsa TV, TRT Arapça ve Al Jazeera Mubasher muhabiri olarak çalıştı. 8 Nisan'da ölümünden birkaç saat önce Şifa Hastanesi yakınındaki gazeteci çadırındaydı. Meslektaşlarıyla yaşadıklarını konuştular. Daha sonra Muhammed arkadaşları ile vedalaşarak Bureyc'teki evine gitmek için arabasına bindi. Ancak bunun gerçek bir veda olduğunu bilmiyordu! Aynı gün saat 18.50'de Reşid sahil yolunda İsrail dronunun attığı füze sonucu alev alan

aracında yanarak can verdi.

AHMED SAMİR VIŞAH

20 Haziran 2026

24 yaşındaki Ahmed, ağabeyi Muhammed'in kameramanıydı. Muhammed anlatıyordu, Ahmed ise kaydediyordu! Ta ki abisi 8 Nisan'da öldürülene kadar! Ahmed'in hayatı da o gün değişmişti. Ağabeyinin geride bıraktığı çocuklarının sorumluluğunu üstlendi. Daha sonra abisinin boşluğunu doldurmak için kamera karşısına geçti. Çünkü Gazze'de yaşanan katliamı dünyaya duyurmak zorundaydı! Ağabeyinin ardından gözyaşları içinde gazetecilerin hedef alınmasının durdurulması için çağrı yaptı. İsrail'in hedefindeki Ahmed de yaklaşık iki ay sonra, 20 Haziran günü Bureyc'teki

evinde vurularak beraberindeki iki kişi ile öldürüldü.

MUHAMMED FUAD ES-SEYYİD

11 Nisan 2026

Muhammed Fuad es-Seyyid 41 yaşındaydı. Al-Aqsa TV'de yönetmen ve kameraman olarak çalışıyordu. 11 Nisan'da Bureyc Mülteci Kampı'nda sivillerin bulunduğu bölgeye yönelik saldırıda öldürüldü. Adı ateşkes sonrası öldürülen gazeteciler arasına kaydedildi. Bazen bir gazeteciden

geriye uzun biyografiler kalmıyor. Bir isim. Bir kamera. Bir tarih. 11 Nisan 2026!

İSLAM HİŞAM KUNEYTA

13 Nisan 2026

28 yaşındaki İslam Kuneyta, Palestine Now'da editördü. 13 Nisan günü 21.00'da Gazze kenti, Rimal Mahallesi'nde bulunan New Gaza adlı

restorana İsrail tarafından atılan iki füze ile öldürüldü. Olayda birçok kişi de ağır şekilde yaralandı.

MUHAMMED ABDÜLAZİZ EN-NECCAR

30 Eylül 2026

Muhammed en-Neccar 38 yaşında gazeteci, radyo programcısı ve sunucuydu. Aynı zamanda imamlık da yapan Muhammed, Gazze Vakıflar ve Din İşleri Bakanlığına bağlı Kur'an-ı Kerim Radyosu'nda program hazırlayıp sunuyordu. 30 Eylül'de Han Yunus'un kuzeyindeki El-Mevasi'de Kur'an

GaZZete'ye Yılın Vefa Ödülü

Türkiye Basın Federasyonunun 11. Anadolu Medya Ödüllerinde Yılın Vefa Ödülü Filistin için Gazeteci Dayanışması tarafından hazırlanan GaZZete'ye ve Filistinli gazeteci Amir Lafi'ye verildi. Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde düzenlenen törende GaZZete'nin ödülünü Press For Palestine sözcüsü gazeteci Cahide Hayrunnisa Çiçek Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın elinden aldı.

İsrail'in 7 Ekim'den sonra Gazze'de başlayıp üç yıl boyunca süren (ve halen devam eden) soykırımlarını dünyaya duyuran medya mensupları ile dayanışmak üzere yayınlanan GaZZete'nin vefası Türk medyası tarafından da ilk günden itibaren ilgiyle takip edildi, ortak gündem haline getirildi. Türkiye Basın Federasyonu'nun bu ödülü de sözkonusu ortak bilincin takdir edilmesi idi. Her vesileyle Filistin'e desteğini dile getiren Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ev sahipliğinde gerçekleşen programda bu ödüle layık görülmek Gazze'deki meslektaşlarımızın canları pahasına verdiği mücadeleye gösterilen destek olarak da kayıtlara geçti.

İlk sayıdan itibaren Gazzeli medya mensuplarının sesi olmak, katil İsrail'e karşı verdikleri mücadelede yalnız olmadıklarını onlara hissettirebilmek üzere yayına hazırlanan GaZZete dördüncü sayısında da Filistinli gazetecilerle dayanışmayı sürdürüyor.

“GAZZE’DEN ÇIKTIK AMA GAZZE İÇİMİZDEN ÇIKMIYOR”

Yıllarca Gazze’de sahada çalışan iki gazeteci bugün Gazze’nin dışında. TRT Arabi muhabiri Sami Barhum ailesini ve meslektaşlarını geride bırakarak ayrıldı. Foto muhabiri Abdelrahman Alkahlout ise İsrail ordusunun keskin nişancı ateşiyle altıncı kez yaralanınca tedavi için Gazze’den çıkmak zorunda kaldı. İkisi de Gazze’yi uzaktan izleyen biri olmayı reddediyor. Haberlerde geçen her sokak onlar için bir yüz, bir isim. İletişim kesildiğinde bekledikleri tek şey bir “iyiyim” mesajı. Sahadan uzakta tanıklığı nasıl sürdürdüklerini GaZZete’ye anlattılar.

Sümeyye Ertekin

Gazze’den ayrıldıktan sonra gazetecilik çalışmalarınızı bugün nasıl sürdürüyorsunuz? Çalışma biçiminizde neler değişti?

Gazze’den ayrılmamla birlikte gazetecilik çalışmalarım sona ermedi; ancak çalışma yöntemim değişti. Hâlâ gelişmeleri günlük olarak takip ediyor, haber ve görsel içerik üretiyor, haber ajansları ve medya kuruluşlarıyla çalışıyorum. Bunun yanı sıra bulunduğum yerlerde farklı olay ve konuları da takip edip haberleştiriyorum.

Gazze’deyken olayların tam merkezinde çalışıyordum. Bombardıman bölgeleri, hastaneler ve sığınma merkezleri arasında hareket ediyor, yaşananları doğrudan sahadan belgeliyordum. Bugün ise çalışmalarımın daha büyük bir bölümü kaynak takibi, bilgilerin doğrulanması, olayların bağlamını anlama ve Gazze’de yıllar boyunca oluşturduğum arşiv ile ilgili çalışma üzerine kurulu.

Mesafe kullandığım araçları değiştirdi, ancak yaptığım işin özünü değiştirmedim.

Eskiden kameramla olayın yaşandığı yere gidiyordum; bugün ise coğrafi olarak yakın olamasam da meslekî olarak olaylara mümkün olduğunca yakın kalmaya çalışıyorum.

Şehrinizden, ailenizden ve meslektaşlarınızdan uzaktayken Gazze’de yaşananları takip etmek sizin için nasıl bir deneyim?

Gazze’den başka bir hayat aramak ya da sahadan uzaklaşmak istediğim için ayrılmadım. Gazetecilik görevimi yaparken İsrail ordusunun keskin nişancı ateşi sonucu yaralandım ve tedavi amacıyla Gazze’den çıktım. Bu, sahada çalıştığım yıllar boyunca altıncı kez yaralanışımdı. Bu nedenle olayların içinden çıkıp onları dışarıdan takip etmek benim için son derece zor bir geçiş oldu.

Haberlerde bir mahalle, hastane ya da sokak adı duyduğumda bunlar benim için haritadaki sıradan noktalar değil. O yerleri biliyorum, oralarda yaşadım ve çalıştım; bazen orada bulunan insanları da şahsen tanıyorum. Yıllar içinde ailemden insanları, arkadaşlarımı ve meslektaşlarımı kaybettim. Çocukluğum ve hafızamla bağlantılı birçok yer de yok edildi.

Gazze’deyken yaşananlarla kameram ve işim aracılığıyla yüzleşiyordum. Dışarıdayken ise bazen yapabileceğiniz tek şey, birinden “iyiyim” mesajı gelmesini beklemek oluyor. Bu yüzden kendimi Gazze’yi uzaktan izleyen biri gibi hissetmiyorum. Hayatımın büyük bir bölümü hâlâ orada ve yaşananları her gün yaşamaya devam ediyorum; yalnızca seçmediğim bir mesafeden.

Gazze’deki gazetecilerle iletişiminizi nasıl

sürdürüyorsunuz? Bilgi ve görüntüleri nasıl doğruluyorsunuz?

Büyük ölçüde Gazze’de yıllar boyunca oluşturduğum mesleki ilişki ağına dayanıyorum. Oradaki birçok gazeteci, foto muhabiri ve kaynak, yıllarca birlikte çalıştığım ve çalışma biçimlerini bildiğim kişiler. Ancak güven tek başına yeterli değil.

Bana bir bilgi ya da görüntü ulaştığında mümkün olduğunca ilk kaynağa ulaşmaya, bilgiyi birden fazla kaynaktan karşılaştırmaya; yer, zaman ve bağlamı doğrulamaya çalışıyorum. Gazze’deki saha deneyimim de bu süreçte bana yardımcı oluyor. Mahalleleri, sokakları, hastaneleri ve bir fotoğrafı ya da videoyu anlamaya yardımcı olabilecek coğrafi ayrıntıları biliyorum.

En büyük zorluklardan biri, internet ve elektrik kesintileri nedeniyle bilgilerin bazen geç ya da eksik ulaşması. Savaş dönemlerinde çok büyük miktarda görüntü ve birbiriyle çelişen bilgi de dolaşıma giriyor. Bu yüzden benim için hız, doğruluktan daha önemli değil. Güvenilirlik, haberi ilk yayımlayan kişi olmak değil; bilginin nereden geldiğini ve neden güvenilir olduğunu bilmektir.

Gazze’nin medya ve kamuoyunun gündeminde kalması için bugün neler yapıyorsunuz?

Yurt dışında bulunmayı, gördüklerimi ve yaşadıklarımı daha geniş kitlelere aktarmak için ek bir imkânla dönüştürmeye çalıştım. Çalışmalarım, büyük ölçüde Avrupa’da olmak üzere, elliden fazla sergi ve etkinlikte yer aldı. Ayrıca birçok uluslararası ödül ve takdir aldım. Bunlar arasında International Photography Awards’ta “Professional Editorial/Press Photographer of the Year”, Andrei Stenin International Photo Contest’te birincilik ve Ostuni Foto Festival’de “Photographer of the Year” unvanı bulunuyor.

Ancak benim için bir ödülün en önemli tarafı unvan değil, beraberinde getirdiği platform. Ödül törenlerini, sergi açılışlarını, röportajları ve panelleri Gazze hakkında konuşmak; fotoğrafladığım insanları ve bizzat parçası olduğum gerçekliği anlatmak için kullanmaya çalıştım.

Benim için bir fotoğraf, ertesi gün sona eren bir haber değildir. Aynı zamanda bir tanıklık ve hafızadır. Bu nedenle fotoğrafları yayımlamaya ve onların arkasındaki hikâyeleri anlatmaya devam ediyorum; insanların yalnızca sayılara dönüşmemesi ve Gazze’nin dünyanın görmeye alışıp sonra unuttuğu bir görüntü hâline gelmemesi için.

Sami Barhum

TRT Arabi muhabiri olarak çalışmaya devam ediyor, Gazze dışındaki gelişmeleri ve dosyaları takip ediyorum. Ancak Gazze her gün çalışmalarımın bir parçası. Gazze’deyken gördüklerimi ve yaşadıklarımı doğrudan aktarıyordum. Bugün ise meslektaşlarım ve kaynaklarım aracılığıyla gelişmeleri takip ediyor, olayları daha geniş bir çerçevede değerlendirmeye çalışıyorum. Çalıştığım yer ve kullandığım araçlar değişti ama orada bıraktığım insanlara karşı sorumluluk duygum değişmedi.

Gazze’den ayrılmak beni doğrudan tehlikeden uzaklaştırdı ama Gazze’yi içimden çıkaramadım. Refah’la, ailemle ya da meslektaşlarımla ilgili her haberin bir yüzü, bir adı ve bir anısı var. O yerleri

ve orada yaşayan insanları tanıyorum. Uzakta olmanın en zor yanı, onları takip edip haber beklemek ve iyi olup olmadıklarını öğrenmeye çalışırken onlara ulaşamamak. Birinin sesini duyduğumda rahatlıyorum; iletişim kesildiğinde ve nedenini bilmediğimde ise korkuyorum.

Gazze’deki yıllarım boyunca kurduğum gazeteci meslektaşlarımdan, kaynaklarımdan ve güvendiğim kişilerden oluşan iletişim ağı hâlâ benim için çok kıymetli. Koşullar ve iletişim imkânları elverdiği ölçüde onlarla bağlantı kuruyorum. Bölgeyi tanımam bana yardımcı oluyor ama bu, haberleri doğrulama ihtiyacını ortadan kaldırmıyor. Görüntünün ilk kaynağını, nerede ve ne zaman çekildiğini soruyor; anlatımları

ve mevcut bilgileri karşılaştırıyorum. Doğrulamadığım bir bilgi varsa bunu açıkça belirtiyor, kesinleşmiş bir gerçek gibi sunmuyorum.

Çalışmalarım, haberlerim ve önüme çıkan her imkân aracılığıyla Gazze’deki insanların hayatını aktarmaya çalışıyorum. Yalnızca can kaybı sayılarını değil, nasıl yaşadıklarını, neleri kaybettiklerini ve nelere ihtiyaç duyduklarını da anlatıyorum. Ayrıca “Ateş Altında 630 Gün” adlı kitabımda yaşadıklarımı belgeliyorum. Gazze dışında bulunmak, daha geniş bir kitleye ulaşmamı ve bizzat yaşadığım deneyimi anlatmamı sağladı. Sorumluluğumun, tanıklığının insanlara ulaşmasını ve Gazze halkının sesinin duyulmaya devam etmesini sağlamak olduğuna inanıyorum.

BÜYÜYEMEYEN MUHABİRLER

Gazze'nin Çocuk Gazetecileri

Emine Dolmacı

Gazze'de profesyonel gazeteciler hedef alınıp öldürüldükçe sadece bir akıllı telefon ve yetişkin yelegeyle dünyaya seslenen çocuk muhabirler birer fenomen olmanın ötesinde "yerel tarih yazıcısı" haline geldi. Gazetecilerin yaşananları belgelemek üzere gösterdiği olağanüstü gayret ve sorumluluk şimdi büyüklerinden onlara miras kaldı.

İşgalin yeniden şiddetlendiği 7 Ekim sonrasında İsrail işgaline karşı kahramanca direnen Gazzelilerin sesini dünyaya duyurmaya çalışan gazeteciler, sürüp giden soykırımla birlikte bir bir eksildi hayatımızdan. Kalemleriyle, kameralarıyla objektifleriyle bir görev üstlenen gazeteciler, ilk günden itibaren gören gözümüz, işiten kulağımız ve yeniden uyanan vicdanımız oldu.

Genç kuşaktan aktivist gazeteci Bisan Owda çıktığında ekranlara "It's Bisan from Gaza and I'm still alive-Ben Gazze'den Bisan ve hâlâ hayattayım" diyerek seslendi tüm dünyaya. Bisan'ın yayınlarına başlarken kullandığı açılış cümlesi küresel bir slogana dönüştü. Bisan, Gazze'nin maruz kaldığı dijital sansürü, algoritmaların Filistin içeriklerini nasıl gizlediğini doğrudan kendi canlı yayınlarında deşifre etti.

Lama Abu Jamous:
Büyük kanalların küçük gazetecisi

Bisan genç kuşak aktivist gazeteciler için bir sembol olmuştu. Onunla birlikte, ülkesini ve geleceğini savunmak adına arkasından pek çok "çocuk gazeteci"

bu saflara katıldı. Gazze'nin en genç ve dünyada en çok tanınan çocuk muhabiri Lama Abu Jamous, 10 yaşında üstlendiği bu büyük sorumlulukla milyona ulaşan takipçisi olan Instagram hesabı üzerinden yayınlar yaptı. Al Jazeera gibi büyük haber kanallarının mikrofonlarını eline alarak çadırlardaki çocukların yaşamını, temiz su kuyusu kuyruklarını ve çocukların gözünden savaşı aktardı. Kafasındaki kask ve üzerindeki "Press" yelege vücuduna o kadar büyük geliyordu ki, yelegen altını iplerle bağlayarak vücuduna oturttu. Yetişkin gazetecilerin giremediği samimi çocuk dünyasının kapılarını araladı ve dünyaya aktardı.

Abdul Rahman "Aboud" Battah:
Kara Mizahla Tanıklık

Gazze'de "çocuk gazeteci" ve en genç gazetecilerden biri olarak anılan Abdul Rahman "Aboud" Battah, savaşın yıkımını cep telefonu kamerasıyla mizah ve sert ironi iç içe geçmiş bir dille belgeleyen genç bir dijital aktivistti. Kamuoyunda bazen "Abod Al-Sayed" adıyla ayrı biri gibi sunulsa da, doğrulanabilen bilgiler bu anlatının Battah'a ait unsurların yanlış adlandırılmış ya da bölünmüş hâli olduğunu gösteriyor. Battah, bombardıman, yerinden edilme ve iletişim kesintileri içindeki hayatı doğrudan kameraya konuşarak aktarıyor; kendisini şakayla karışık biçimde "dünyanın en güçlü muhabiri" diye tanıtıyordu.

25 Ekim 2024'te İsrail ordusunun Gazze'nin kuzeyindeki Kemal Adwan Hastanesi baskını sırasında, diğer erkekler, sağlık çalışanları ve yerinden edilmiş kişilerle birlikte gözaltına alındı. Battah, videoları nedeniyle darp edildiğini, hakarete uğradığını ve

ölümle tehdit edildiğini söyledi; aynı gün Instagram'dan yaptığı paylaşım ise serbest bırakıldığını gösterdi.

Battah'ın hikâyesi, Gazze'de dijital tanıklığın hem gücünü hem de taşıdığı riski özetliyor: Enkazın ve bombardımanın içinden yayın yapan genç bir yurttaş gazeteci, aynı tanıklık faaliyeti nedeniyle baskı ve şiddetle karşı karşıya kaldı.

Lama Nasser Al-Badrasavi: Hikâyesi yarım kalan kız

Lama, akıcı İngilizcesi, soğukkanlı duruşu ve kameraya doğrudan hitap eden net üslubuyla Gazze'deki çocukların durumunu dünyaya anlatan 11 yaşındaki bir medya aktivistiydi. Profesyonel bir savaş muhabiri olmayı hayal ediyordu. Sadece bombaları değil, sığınaklardaki çocukların kendi aralarında kurduğu oyunları, yardımlaşma anlarını ve yarım kalan okul hikâyelerini kayıt altına alıyordu. Geleceğin büyük gazetecisi olarak görülen Lama, ailesiyle birlikte sığındığı bölgeye düzenlenen bir hava saldırısında hayatını kaybetti. Arkasında, telefon hafızalarında kalmış sarsıcı mülakatlar ve Gazze çocuklarının vasiyetini taşıyan kadrarlar bıraktı.

Yaqeen Hammad:
Hem gönüllü hem muhabir

Gazze'nin Deir al-Balah bölgesinde

yaşayan 11 yaşındaki Yaqeen, hem bir medya aktivisti hem de aktif bir insanî yardım gönüllüsüydü. Abisi Muhammed ile birlikte çadırlardaki çocuklara yiyecek, giysi ve oyuncak dağıtırken bir yandan da elindeki telefonla çocukların mutluluklarını dijital medya için belgeliyordu. Yaqeen'in amacı, Gazze'deki acının yanında çocukların yaşama tutunma iradesini dünyaya göstermekti. Yaqeen de görevini yaparken ve çocuklara moral olmaya çalışırken düzenlenen bir bombardımanda katledilen çocuk gazeteciler arasına girdi. O, sadece bir haber aktarıcısı değil, haberini yaptığı çocukların hayatına dokunan koruyucu bir melekti.

Yusuf Amir Jondia:
Gerçeğin en saf hâli

Yusuf, profesyonel bir gazeteci değil; Gazze'deki Umut Enstitüsü'nde (Hope Institute) yaşayan, ailesinin tamamını kaybetmiş bir çocuktur. Filistinli muhabirlerin onunla yaptığı röportajlar ve onun kendi yaşadığı travmayı kameraya anlatma biçimi, uluslararası kamuoyunda yankı buldu. 12 yaşındaki Yusuf'un hikâyesi, çocukların sadece birer "haber öznesi" ya da "kurban" olmadığını, kendi hakikatlerini kurumsal basından daha saf bir şekilde aktarabildiklerini kanıtladı. Gazze'deki çocukların acıma duygusuna değil, adalete ihtiyacı olduğunu dünyaya onların sesiyle haykırdı.

ULUSLARARASI HUKUKUN GAZZE SINAVI

İSRAİL'İN CEZASIZLIĞI

Gazze'de yaşananlar, yalnızca bir insanî kriz değil, uluslararası hukukun da sındığı bir süreç. Soykırım iddiaları, savaş suçları, devletlerin sorumluluğu ve uluslararası yargı mekanizmalarının etkinliği tartışılırken, hukuk ile cezasızlık arasındaki sınır yeniden gündemde. Filistin topraklarında ve özellikle Gazze'de yaşananların hukukî boyutunu ve Türkiye'nin süreçteki rolünü Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK) 2. Başkanı Muhammet Ecevit Carti, Kudüs ve Hukuk Derneği Başkanı Mustafa Eminoğlu ve Akademisyen Dr. Selman Aksünger ile konuştuk.

Tuba Aydın Sel

Güney Afrika'nın ICJ'de açtığı dava, ICC nezdindeki soruşturmalar ve bugüne kadar ortaya konulan deliller ışığında; İsrail hakkında "soykırım" nitelemesinin yapılabilmesi için uluslararası hukuk bakımından belirleyici kriterler nelerdir? Özellikle soykırım suçunun ayırt edici unsuru olan özel kastın (dolus specialis) ispatı hangi hukukî ölçütlere dayanır?

Muhammet Ecevit Carti (TİHEK 2. Başkanı): Uluslararası hukuk açısından soykırımın tespitinde belirleyici mesele yalnızca öldürülen insanların sayısı veya gerçekleştirilen yıkımın büyüklüğü değildir. Soykırım Sözleşmesi ve Roma Statüsü'nün 6. maddesi uyarınca soykırım; ulusal, etnik, ırksal veya dinî bir grubu tamamen veya kısmen yok etmek amacıyla grup üyelerini öldürme, ciddî bedensel veya zihinsel zarar verme, grubu fiziksel yok oluşa götürecek yaşam koşullarına tabi tutma, doğumları önleyici tedbirler alma veya çocukları zorla başka bir gruba nakletme fiillerinden birinin gerçekleştirilmesini gerektirmektedir. Bu nedenle soykırımı diğer ağır uluslararası suçlardan ayıran temel unsur, söz konusu fiillerin korunan grubu yok etmeye yönelik özel kastla gerçekleştirilmesidir.

Özel kastın ispatı ise çoğu zaman failler tarafından hazırlanmış açık bir "yok etme planının" bulunmasına bağlı değildir. Soykırımın niteliği gereği kast çoğu kez doğrudan değil, davranışların bütününden ve dolaylı delillerden ortaya çıkmaktadır. Uluslararası ceza içtihadında aynı gruba karşı sistematik suçların işlenmesi,

vahşetin boyutu, mağdurların yalnızca belirli bir gruba mensup oldukları için hedef alınması, ayrımcı ve yıkıcı davranışların tekrar etmesi, öldürme yöntemlerinin sistematik niteliği, hedef alınan kişilerin sayısı, kullanılan silahların ve meydana getirilen bedensel zararların ağırlığı, grup üyelerine karşı aşağılayıcı veya insandışılaştırıcı ifadeler kullanılması ve gruba ait mülklerin hedef alınması özel kastın göstergeleri arasında kabul edilmektedir. Bu ölçütler Gazze'deki katliam açısından özel önem taşımaktadır. 74 bini aşan can kaybı ve 174 bini aşan yaralı sayısı, tek başına özel kastı kanıtlayan bir delil niteliğindedir.

Mustafa Eminoğlu (Kudüs ve Hukuk Derneği Başkanı): Gazze'de yaşananlara baktığımızda soykırım suçunun tüm unsurları açıkça işlenmiştir. Aslında bu uluslararası yargı yerlerince de tespit edilmiştir. Uluslararası Adalet Divanı'nın 26 Ocak 2024 tarihli ihtiyatî tedbir kararı İsrail'in soykırım sözleşmesini ihlal ettiğini ve eylemlerini durdurmasını net bir şekilde ortaya koymaktadır. O tarihten sonra da yaşananlar ve uluslararası sühlerin aciziyeti nedeniyle halen yaşanmaya devam edenler gösteriyor ki Gazze'de soykırım suçunun özel kastta dahil olmak üzere tüm ayırt edici unsurları bulunmaktadır. Soykırımcı İsrail, herhangi bir hukukî veya ahlakî bir eşik bırakmamıştır. Gazze'de istatistiksel ve metre kare bazında yoğunluk olarak incelendiğinde yüzbine yakın bir insan kaybı da soykırım suçunda aranan özel kast unsurunun varlığını ortaya koymaktadır. Kitle imha silahları, üst düzey gelişmiş teknolojiyle birleştirerek

az maliyetle çok kişinin katledilmesi, çok evin yıkılması amaçlanmıştır. Gazze'de yaşananlar yapay zekâ çağında soykırımın ilk örneğidir.

İsrail'in özellikle çocukların ve küçük bebeklerin hedef alınması neslin yeniden yaşamaması için katliam eylemlerini gerçekleştirdiğini de göstermektedir. Yine sistematik sürgün ve yerinden etmelerin Gazzelilere yaşatılması soykırım suçunun özel kastını ortaya koymaktadır.

Dr. Selman Aksünger (Akademisyen): Gazze'de eylemler tarafında tablo büyük ölçüde belgelenmiş durumda. Türkiye'nin Ağustos 2024'te Uluslararası Adalet Divanı'na (UAD) sunduğu müdahillik beyanı bu tabloyu adım adım kayda geçiriyor.

Türkiye'nin beyanındaki en önemli tezlerden biri, bu tablonun Sözleşme'nin (c) bendine, yani grubu fiziksel yok oluşa götürecek yaşam koşulları yaratmaya karşılık geldiğidir. Peki niyet nasıl ispatlanır? Asıl zorluk burada. Failler niyetlerini nadiren açıkça yazıya döker. Bu yüzden Divan niyetin davranışlardan çıkarılmasına izin veriyor, ama çok yüksek bir şart koyuyor. Ancak bu şart o kadar yüksek ki Divan bugüne kadar yalnızca Srebrenitsa'da soykırım tespit edebildi.

Diğer yandan Gazze'de aç bırakma, suyun ve sağlık sisteminin yok edilmesi doğrudan (c) bendindeki "fiziksel yok oluşa götüren yaşam koşulları"na giriyor. Divan'ın Mayıs 2024 tarihli Refah kararı da bu bendin diliyle yazıldı ama yine de bu davada esasa ilişkin karar yakın değil. Divan'ın Mayıs 2026 tarihli kararına göre davanın yazılı aşaması Mayıs 2029'a kadar sürecek.

ICJ'nin ihtiyatî tedbir kararlarının ardından üçüncü devletlerin yalnızca siyasî değil, hukuken de soykırımı önleme yükümlülüğü doğmuş mudur?

Muhammet Ecevit Carti: UAD'nin Güney Afrika v. İsrail davasında verdiği ihtiyatî tedbir kararları, üçüncü devletlerin Gazze karşısındaki tutumunun yalnızca siyasî veya ahlakî tercihler üzerinden değerlendirilemeyeceğini ortaya koymuştur. Soykırımı önleme yükümlülüğü bu kararlarla oluşturulmuş yeni bir yükümlülük değildir; Soykırım Sözleşmesi'nin 1. maddesi bakımından halihazırda mevcuttur. Bununla birlikte UAD'nin Gazze'de Soykırım Sözleşmesi kapsamında korunan haklara yönelik gerçek ve telafisi güç bir zarar riski bulunduğunu kabul etmesi, üçüncü devletlerin ciddi soykırım riskinden haberdar olmadıkları yönündeki savunmalarını ortadan kaldırmış ve mevcut önleme yükümlülüğünü somutlaştırmıştır.

Başka bir ifadeyle üçüncü devletlerden tek başlarına soykırımı durdurmaları beklenmemekte; sahip oldukları siyasi, diplomatik, ekonomik ve askeri etki araçlarını makul ölçüde kullanmaları aranmaktadır. Özellikle fail üzerinde güçlü siyasî, askerî veya mali nüfuza sahip devletlerden beklenen özen seviyesi daha yüksektir.

Av. Mustafa Eminoğlu : Gazze'de yaşananlar sadece İsrail'in tek başına gerçekleştirdiği bir eylem olmadığı çok aşikârdır. Özellikle batılı devletlerin desteği olmaksızın bu tip bir soykırımın işlenmesi mümkün değildir. ABD'nin milyarlarca dolarlık silah sevkiyatı yaptığı, İngiltere'nin istihbarat desteği verdiği, Almanya'nın teknoloji transfer ettiği ve birçok sözde insan haklarına

saygılı devletin İsrail'e desteğinin olduğu bilinen bir gerçek. Soykırımı durdurmak, Filistin'de akan kanı sonlandırmak İsrail'e gelen bu dış desteğin kesilmesiyle mümkün. Bu nedenle İsrail'i durdurmak tüm sistemi durdurmak gibi zorluklar içermektedir.

Gazze soykırımı sürecinde doğrudan ya da dolaylı İsrail'le askerî, teknolojik veya enerji gibi alanlarda işbirliğini sürdüren tüm üçüncü devlet veya yapılar soykırım suçunun önlenmesi sözleşmesini ihlal etmektedirler.

Dr. Selman Aksünger: Bu yükümlülük tedbir kararlarıyla doğmadı, zaten vardı. Tedbir kararlarının yaptığı şey, hiçbir devletin "bilmiyorduk" diyemeyeceği bir durum yaratmak oldu.

Önleme yükümlülüğü ne anlama geliyor? Soykırım Sözleşmesi'nin ilk maddesi, taraf devletlere soykırımı önleme ve cezalandırma sözü verir. UAD 2007'de Bosna davasında bunun bir iyi niyet beyanı değil, bağlayıcı bir hukukî yükümlülük olduğunu açıkça söyledi. Bosna kararına göre devletten soykırımı her durumda mutlaka engellemesi beklenmez; ama makul olarak elindeki bütün imkânları kullanması beklenir. Hukukçular buna "özen yükümlülüğü" diyor. Ne kadar özen gösterileceği, devletin soykırımı işleyen ya da işleme riski taşıyan tarafı etkileme gücüne göre değişir. Bu güç de coğrafi yakınlığa, siyasi ve diğer bağların gücüne ve devletin hukuki konumuna bağlıdır. Bir devlet, alacağı önlemlerin sonucu değiştirmeyeceğini ileri sürerek sorumluluktan kurtulamaz. Bu yükümlülük, soykırım nerede işlenirse işlensin bütün taraf devletler için geçerlidir.

Son dönemde birçok hukukçu, yaşananları "uluslararası hukukun sessizliği"nden ziyade yaptırım krizi olarak tanımlıyor. Sizce temel sorun uluslararası hukuk normlarının yetersizliği mi; yoksa BM Güvenlik Konseyi gibi kurumların siyasî yapı nedeniyle kararlarını etkili biçimde uygulayamaması mı?

Muhammet Ecevit Carti : İsrail, sürecin her aşamasında kendini koruyan ve destekleyen -kelimenin tam anlamıyla- suç ortakları sayesinde cezasızlık ve dokunulmazlık zırhına bürünmüştür. Bu nedenle bu durumu sadece uluslararası hukukun ve kolektif mekanizmaların etkisizliği ile açıklamak mümkün değildir. Bu mekanizmaların bilinçli bir şekilde çalıştırılmadığını ve sürecin İsrail lehine yürümesi yönünde irade konulduğu açıktır. Hakkında

yakalama kararı da bulunan soykırım suçlusu Netanyahu herhangi bir engelle karşılaşmadan birçok ülkenin hava sahasını kullanarak yaptığı yolculuğun sonunda BM kürsüsünde, elinde terör eyleminde kullandığı bir çağrı cihazıyla konuşma yapabilmektedir.

BM Güvenlik Konseyi daimî üyelerinin veto yetkisi nedeniyle uluslararası barış ve güvenlik, ciddi bir tehdit ile karşı karşıyadır. ICJ ve ICC gibi uluslararası yargı organları tarafından verilen kararların etkili bir şekilde uygulanamaması da şüphesiz uluslararası hukuk açısından bir krizdir. Sonuç olarak başta Gazze soykırımı olmak üzere dünyadaki tüm uluslararası hukuk ihlalleri, sistemin köklü ve uzun soluklu bir dönüşüme ihtiyaç olduğunu yüksek bir sesle haykırmaktadır.

Av. Mustafa Eminoğlu : Gazze soykırımıyla birlikte zaten uzun süredir çatırdayan uluslararası sistem iflas etmiştir. BM Sistemi olarak adlandırabileceğimiz bu sistem Uluslararası Adalet Divanı, Uluslararası Ceza Mahkemesi, Güvenlik Konseyiyle bir bütün olarak BM'ye doğrudan ya dolaylı ilişkisi bulunan kurumlardır. BM sisteminin artık dönülemez bir şekilde tasfiye sürecine girdiğini düşünüyorum. Esasında bu dönüşüm de Aksa Tufanı ile başlamıştır. Bundan sonra ise bu sistemin siyasî olarak sonlanacak en sonunda ise hukukî olarak iflası açıklanacaktır. Biz hukuk yapıcı konumunda olarak yeni alternatif sistemlerin inşasını teorik olarak hazırlamak ve doğru zamanda pratiğe dökmek zorundayız.

Dr. Selman Aksünger: Bence sorun ağırlıklı olarak uygulamada. Normlar açısından ciddi bir boşluk yok. Soykırım Sözleşmesi, Cenevre Sözleşmeleri, Roma Statüsü ve devlet sorumluluğu kuralları, Gazze'de yaşananları hukuken tanımlamaya yetecek araçlara sahip.

Üç kurumun zaafı birbirinden farklı. Divan'ın kararları uyuşmazlığın tarafları için bağlayıcı; tedbir kararlarının bağlayıcılığı kabul ediliyor. Ama Divan'ın kararlarını zorla uygulatacak bir icra aracı yok. BM Şartı, uyulmayan kararlar için Güvenlik Konseyi'ne başvurmaya izin veriyor; Konsey'de ise beş daimi üyenin veto hakkı var. Sonuçta uyulmayan bir karar, uymayan devleti koruyan bir daimi üyenin vetosuna takılıyor. Gazze'de ateşkes öngören karar taslakları Konsey'de defalarca ABD tarafından veto edildi. UCM'nin de kendi polisi yok; müzakerelerin uygulanması tamamen üye devletlerin iş birliğine bağlı.

Adalet Bakan Yardımcısı Sedat Ayyıldız, Türkiye'nin İsrail'e karşı uluslararası hukuk alanında attığı adımları GaZZete'ye değerlendirdi. Ayyıldız, Türkiye'nin Uluslararası Adalet Divanı'ndaki soykırım davasına müdahil olma sürecini ve İsrail'e uygulanan ulusal yaptırımları anlattı.

Filistin meselesine ilişkin Türkiye'nin bugüne kadar attığı adımları uluslararası hukuk açısından nasıl değerlendiriyorsunuz? Önümüzdeki süreçte Türkiye'nin ICJ, ICC, BM mekanizmaları ve diğer uluslararası hukuk platformlarında başvurabileceği başlıca hukukî araçlar ve atabileceği somut adımlar neler olabilir?

Filistin meselesi, uzun yıllardır uluslararası toplumun gündeminde bulunan ve başta Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkı olmak üzere uluslararası hukukun temel ilkeleriyle doğrudan bağlantılı bir meseledir. Bugün Gazze'de yaşananların ne uluslararası hukuk bakımından ne de insanlığın ortak vicdanı bakımından kabul edilebilir olduğunu düşünüyoruz.

Türkiye'nin bugüne kadar gerçekleştirdiği en somut hukukî girişimlerden biri, Güney Afrika'nın İsrail aleyhine Uluslararası Adalet Divanı'nda (UAD) açtığı Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi temelindeki davaya Türkiye'nin 7 Ağustos 2024 tarihinde Divan Statüsü'nün 63. maddesi uyarınca müdahillik beyanında bulunmasıdır. Ülkemizin bu müdahale beyanı, yalnızca hukukî bir destek açıklaması değildir; aynı zamanda uluslararası alandaki en yüksek mahkeme önünde soykırımı ilişkin görüşlerini delilleriyle birlikte ortaya koyma iradesini göstermektedir.

Türkiye, Filistin topraklarının işgalinin hukukî sonuçlarının incelendiği UAD danışma görüşü süreçlerine görüş sunduğu gibi bu konudaki diğer görüşlerin oluşturulmasına da katkı sunmaktadır.

Ayrıca ülkemiz, 2024 yılından bu yana İsrail'le ihracat ve ithalat işlemlerinin tamamen durdurmuştur. Bu yalnızca ekonomik bir tedbir olarak görülse de aslında Türkiye'nin çok yönlü adımlarından bir tanesidir. Zira burada hem soykırımın engellenmesine yönelik ekonomik bir tedbir alınmış; hem de ticari kayıpları umursamadan,

UAD tedbir görüşü çerçevesinde uluslararası hukuktan doğan yükümlülüğünü yerine getirmiştir.

Türkiye'nin girişimleri elbette bu saydıklarımızla sınırlı değildir. BM Genel Kurulu, Güvenlik Konseyi, İnsan Hakları Konseyi ve İİT başta olmak üzere çok taraflı platformlarda Filistin meselesinin gündemde tutulması, ateşkes ve insani yardım yönündeki diplomatik girişimler ve Filistin'in uluslararası alandaki konumunun güçlendirilmesine verilen destek bu politikanın diğer önemli unsurlarıdır.

Gazze'de işlenen savaş suçları veya diğer ağır uluslararası suçlar hakkında Türk yargı mercilerinin harekete geçmesini mümkün kılan hukukî mekanizmalar nelerdir ve Türkiye'nin önünde hangi somut imkânlar bulunmaktadır?

Türk ceza hukuku sistemi, soykırım ve insanlığa karşı suçları uluslararası suçlar olarak düzenlemekte ve bu suçlar bakımından evrensellik ilkesi çerçevesinde Türk yargı mercilerine yargı yetkisi tanımaktadır. Evrensellik ilkesi dünyanın neresinde işlenmiş olursa olsun uluslararası toplumun çıkarını korumak amacıyla devletin cezalandırma yetkisini kullanmasına imkân tanımaktadır.

Hali hazırda Gazze'ye insanî yardım ulaştırmak amacıyla yola çıkan Küresel Sumud Filosu'na uluslararası sularda gerçekleştirilen saldırıya ilişkin olarak İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesinde devam eden yargılama süreci bunun somut bir göstergesidir. Yine Ayşenur Ezgi Eygi isimli vatandaşımızın Batı Şeria'da şehit edilmesi olayına ilişkin ülkemizde adli süreç devam etmektedir ve bu süreçte adli iş birliği araçları etkili şekilde kullanılmıştır.

Tüm bu hukuki süreçler, cezasızlığın önemli nedenlerinden biri olan delillerin kaybolmasını önleme ve failerin tespitini sağlaması yönünden uluslararası hukuk açısından da son derece önemlidir.

ATEŞKES VE İSRAİL TOPLUMU

Emine Çınar

7 Ekim 2023'te meydana gelen 'Aksa Tufanı' İsraili'yi dumura uğratan ve dünyayı şaşkına çeviren bir hamle olarak dünya tarihindeki yerini aldı. Öyle ki 7 Ekim gerçekleşmeden birkaç gün öncesinde, o günde olacaklar tek tek söylense kimse "olabilir" diyemeyecek, bilakis İsrail'in kesinlikle planlananlara izin vermeyeceğini, en baştan engel olacağını belirtmekte. Ancak olduktan sonra meselenin büyüklüğü anlaşılabilir.

İlk gün şoka giren sıradan İsraili şu soruların cevabını bilmek istiyordu:

1. *Siyasiler neden bir şey yapmamıştı?*
2. *İstihbarat neden uyumuştı?*
3. *Bu olanların hesabı kime kesilecekti?*

İsraililer; Fauda, Tehran gibi İsrail yapımı dizilerin de yaydığı anlayış üzerinden bir nevi "Yenilmez orduya sahip, uçan sinekten haberdar istihbaratı olan, sınır koruması dünyada bir numara olan" bir devletin vatandaşı olduklarına inanıyorlardı/ inandırılmışlardı. Hiç beklemedikleri bir zamanda inanmakta zorlanacakları bir şey başlarına gelmişti. Panik halindeydiler ve bir an evvel bu vartayı atlatmak istiyorlardı. İsrail devleti bu kâbusa sebep olanları ivedilikle cezalandırmalı ayrıca gaflet ve ihmalkârlıklarından dolayı halka bu felaketi yaşatan yetkililer de bu yaptıklarının hesabını vermeliydiler.

7 Ekim baştan sona tahminlerin tutmadığı bir hadise oldu. İsraili en acilinden normal hayata dönmek istiyordu. İsraili siyasetçi ve askeri yetkililerin öngörülerine göre de bu vartadan çıkış, birkaç hafta ya da birkaç ay sürecekti. Ancak süreç tahminlerin çok dışında ilerledi ve öngörüler sürekli revize edilmek mecburiyetinde kaldı. Özellikle askeri ve siyasi kanattan hiç kimse Aksa Tufanı'nın bu kadar uzun süreceğini tahmin edemedi.

Bu arada Başbakan Binyamin Netanyahu, 7 Ekim'i; hakkındaki yolsuzluk davaları, ultra-Ortodoks Yahudilerin askere alınmasını öngören Tal Yasası ve yargı reformu tartışmaları gibi toplumda derin fay hatları oluşturan konuları gündemden düşürmek için fırsat olarak gördü. Kendi siyasi geleceğini korumak ve aşırı sağcı koalisyon ortaklarını (Ben-Gvir ve Smotrich gibi isimleri) bir

arada tutmak amacıyla zorlu bir denge oyunu oynadı. En kritik olan da savaş bittiğinde 7 Ekim'i önleyemediği için hesap verecek olmasıydı. O da olacaklarla hemen yüzleşmemek amacıyla "mutlak zafer, düşmanı tamamen silahsızlaştırıp etkisizleştirme, Gazze'nin egemenliğini ele geçirme" gibi gerçekçi olmayan hedefler koyarak savaşı olabildiğince uzatma stratejisi güttü.

Geçmişteki kısa süreli çatışmalarda İsrail, olayları "anlık bir terör operasyonu" olarak paketleyebiliyordu. Ancak Aksa Tufanı'nın 734 güne yayılması, İsrail'in sadece Hamas ile savaştığını, Gazze'yi tamamen insansızlaştırma, Batı Şeria'yı ilhak etme ve Orta Doğu haritasını kendi lehine yeniden dizayn etme amacını net bir şekilde ortaya çıkardı.

Batı toplumu, özellikle sinema perdeleri üzerinden sunulan "savunmadaki küçük İsrail" imajının arkasında, nükleer güce sahip, uluslararası hukuku (UAD ve UCM kararlarını) hiçe sayan, koşulsuz destek vermeyenleri anında antisemitist ilan ettiği saldırgan bir bölgesel hegemon güç olduğunu gördü.

Sonuç olarak, 734 gün süren bu süreç, ne İsrail'in askeri doktrinindeki "hızlı ve ezici zafer" ilkesine uydu ne de siyasetçilerin öngörülerine. Süreç, İsrail tarihinin en büyük stratejik ve tahmini zafiyetlerinden biri olarak kayıtlara geçti.

Gerçekçi bir hedef olmadan sadece yıkım odaklı savaşmak askerlerin psikolojisini mahvetti. İsrail toplumu, askeri stratejisizliğin bedelini hem canıyla hem

de ekonomik refahının çöküşüyle ödemek mecburiyetinde bırakıldı. İki yıl boyunca defalarca cepheye çağrılan, işlerini, eğitimlerini ve aile düzenlerini kaybeden yedek askerler (rezervistler) ve aileleri yükü çeken taraf olmaktan rahatsızlık duymaya başladı.

Seküler ve milliyetçi-dindar kesimlerin çocukları aylarca işlerini/eğitimlerini kaybedip yedek askerlik yaparken ya da hayatlarını kaybederken Haredi nüfusun bu görevden muaf tutulması toplumda devasa bir sosyal adaletsizlik öfkesi yarattı. Bu durum seküler-dindar kutuplaşmasını zirveye taşıdı.

Aşırı sağcı koalisyon ortakları "Kesinlikle Hamas'la takas ve ateşkes müzakeresi yapılmayacak!" deseler de bu hedefe ulaşamadı. İsrail'i, ne zamanlama ne de gelişmeler olarak öngöremediği bu vakianın sonunda masaya oturmaya zorlayan hususlar şunlardı:

1. Askerî hedeflere (Hamas'ın tamamen yok edilmesi ve esirlerin askeri güçle kurtarılması) ulaşamaması

2. Yüksek sayılarda ölüm, açlık silahının kullanılması, büyük yıkım gibi durumlara karşı küresel çapta oluşan devasa insanî tepki

3. ABD'nin bölgesel dinamikleri korumak adına baskısını artırmaması

4. Uzun süren savaşın ekonomiyi ve toplumu olumsuz etkilemesi

İsrail toplumu, 734 gün süren çatışmaların ardından gelen ateşkes kararını büyük bir kutuplaşma, hayal kırıklığı ve derin bir belirsizlik hissiyle karşıladı. Ülke içinde içtimaî durum hiç iç açıcı değildi. Bir de buna savaşın uzamasından kaynaklı uluslararası düzeyde İsrail'in varlığının sorgulanması; İngiltere, ABD, Fransa gibi ülkelerde antisemitizmin tavan yapması, Yahudilerin özellikle batılı ülkelerde rahat dolaşamamaları gibi olumsuzluklar eklendi.

Özetle; İsrail toplumunun ezici bir çoğunluğu bu ateşkesi net bir askerî zaferin sonucu olarak değil; uluslararası baskı, askerî tükenmişlik ve siyasi sıkışmışlığın dayattığı kaçınılmaz bir uzlaşma olarak değerlendirdi. Bu durum, toplumsal fay hatlarını kapatmak yerine daha da derinleştirdi.

İsrail Demokrasi Enstitüsü (IDI) ve Pew Research Center gibi bağımsız kuruluşların güncel sosyolojik araştırmaları, kalıcı bir barışın geleceğine dair toplumsal iyimserliğin üçte birin altına (yüzde 21-25 seviyelerine) gerilediğini ortaya koymaktadır. Toplumun ezici çoğunluğu, 1097 gündür devam eden bu süreci "geçici bir çatışma" olarak değil, yaşamın yeni normali olarak benimsemiş durumdadır. Ateşkes anlaşmalarına rağmen, sınır hatlarındaki güvensizlik ve bölgesel aktörlerle (İran, Hizbullah vb.) her an yeniden patlak verebilecek topyekûn savaş riski, halkı sürekli bir kronik anksiyete içinde yaşatmaktadır.

İSRAİL'İN MEDYA ABLUKASINI NASIL YIKARIZ?

Zümrüt Sönmez

7 Ekim 2023'te Hamas'ın İsrail'e yönelik saldırısının ardından başlayan Gazze soykırımı, 10 Ekim 2025'te ilan edilen ateşkese rağmen devam ediyor. İsrail'in kesintisiz işgal ve abluka altında tuttuğu Gazze, uluslararası gazetecilerin bağımsız girişine de kapatılmış durumda. Dünyanın bölgedeki gözü ve kulağı, kendileri de aynı yıkımın içinde yaşayan Filistinli gazeteciler.

Son üç yıldır Gazzeli gazeteciler kendi hayatları pahasına yaşanan soykırımı dünyaya aktarmaya çalışıyorlar. Kendi ailelerinin güvenliğinden endişe ederken başkalarının kayıplarını kayda geçiriyor; elektrik, internet, ekipman ve güvenli çalışma alanı bulmakta zorlanırken dünyaya haber ulaştırmayı sürdürüyorlar.

Onların görevi belli bir mesaiyle sınırlı olmadığı gibi çoğu zaman ay sonunda geçimlerini sağlayacakları bir maaşla bile karşılık bulmuyor. Bir kısmı daha önce gazeteci dahi olmayan bu insanlar, içinde bulundukları ve sıkışıp kaldıkları şartlarda hem bir direniş yöntemi hem de maddi manevi hayatta kalabilmenin anlamlı bir yolu olarak gördükleri bu mesleği birçoğumuzdan daha cesurca ve başarıyla sürdürüyorlar.

Uluslararası basın ne yapıyor?

Uluslararası basın örgütleri, Gazze'ye uygulanan medya ablukasının kaldırılması için uzun süredir çağrıda bulunuyor. İmza kampanyaları ve sosyal medya çağrılarıyla İsrail üzerinde kamuoyu baskısı oluşturulmaya çalışılıyor. Konu, Yabancı Basın Birliği tarafından İsrail Yüksek Mahkemesi'ne de taşınmış durumda.

İlk olarak Ağustos 2025'te başlatılan bir kampanyaya bini aşkın basın mensubu katılarak Gazze'ye acil ve sınırsız basın erişimi talep etmişti. Bu bireysel girişimin ardından, nisan ayında aralarında dünyanın önde gelen haber kuruluşlarının yöneticilerinin bulunduğu yeni bir açık mektup yayımlandı.

Foreign Press Association'ın, yani Yabancı Basın Birliği'nin öncülük ettiği "Bizi içeri alın" başlıklı mektup, yabancı gazetecilere erişim sağlanmasını isterken Gazze'de çalışan gazetecilerin korunması gerektiğini de vurguluyor.

Filistin meselesini takip eden gazeteciler olarak biliyoruz ki Gazze'ye gitmek hiçbir zaman kolay olmadı. 2007'den bu yana hava, kara ve deniz ablukasını altında bulunan bölgeye erişim, savaş öncesinde de ciddi engellere tabiydi. İsrail kontrolündeki Erez ve Mısır kontrolündeki Refah sınır kapılarından geçebilmek, gazeteciler için uzun ve belirsiz izin süreçleri anlamına geliyordu.

Ekim 2023'ten bu yana ise CNN, NBC, BBC ve Sky News gibi İsrail'in kendi propagandasına görece daha rahat yer bulduğu Batılı kuruluşların İsrail ordusu eşliğinde gerçekleştirdiği sınırlı ziyaretler dışında bölgeye hiçbir uluslararası basın mensubunun girişine izin verilmedi. Gazze'deki gazeteciler ise İsrail tarafından doğrudan hedef alınarak susturulmaya çalışıldı.

Uluslararası basın bugün teknik olarak yürürlükte olan ancak uygulanmayan ateşkese de gerekçe göstererek Gazze'ye erişimin açılması talebini yineliyor. Fakat sınırı geçmek, bir gazetecinin işini yapabilmesi için yeterli değil. Basın mensuplarının güvenliğe, iletişime, ekipmana ve çalışmalarını sürdürebilecekleri koşullara ihtiyacı var. Gazze'deki meslektaşlarımız yıllardır bunların çoğundan yoksun.

Dayanışma sorunsalı

Elbette yabancı gazetecilerin Gazze'ye girmek için gösterdiği çaba haklı ve değerli. Gazetecilikleri sorgulanan, üzerlerindeki basın yelege koruma sağlamayan, yüzlerce meslektaşını gözleri önünde kaybeden insanların uluslararası dayanışmaya her zamankinden daha fazla

ihtiyacı var.

Ukrayna'dan Irak ve Suriye'ye kadar diğer yakın dönem çatışma bölgelerinde dahi yabancı muhabirler nispeten bağımsız biçimde habercilik yapabilmışlerdi. Gazze özelinde denklemin en belirgin değişkeni muhabirin kendisi. Hem Gazze'deki işgal ve soykırımın hem de medya ablukasının faili olan İsrail'in iki kampanya metninde de yeterince güçlü bir dille sorumlu tutulmuyor olması, sözü geçen yayın organlarının editöryal yaklaşımlarının tarafsızlığı konusunda soru işaretleri oluşturuyor.

Mesela, kendi muhabirleri aynı yıkıma şahit olup kayda aldığında bu medya organları için Gazze'de yaşanan soykırım daha inandırıcı, seyircileri için de daha ikna edici hâle mi gelecek? Filistinli gazetecilerin çalışmaları yeterince yayımlanmıyor, çevrilmiyor ve sahiplenilmiyorsa, sınırın açılması bu editöryal tercihi tek başına düzeltmeye yetecek mi?

Diğer yandan, uluslararası basının soykırım başladığından beri verdiği başarısız sınav ortadayken aynı kurumların kendi erişim haklarını bu kadar yüksek sesle savunmasını sadece saf bir dayanışma talebi olarak değerlendiremeyiz.

Kampanyanın açıklaması, yabancı gazetecilerin amacının Filistinli meslektaşlarının yerini almak olmadığını söylüyor. Bu vurgu, uluslararası meslektaşlarımızın ve basın örgütlerinin iyi niyetli dayanışma çabasının göstergesi. Ancak bu dayanışmayı göstermek için mutlaka

fiziksel olarak Gazze'de bulunmak mı gerekiyor? Özellikle daha fazla imkâna ve korumaya sahip gazeteciler olarak bizim sorumluluğumuz, bazen bir adım geri çekilip işgal ve abluka altındaki meslektaşlarımızın emeğine daha fazla alan açmak değil mi?

Bu, Gazze'ye bağımsız erişim talebinden vazgeçmek anlamına gelmiyor. Daha fazla gazetecinin sahada bulunması, daha fazla soru sorulmasını ve iktidar sahiplerinin daha geniş bir gazeteci topluluğu tarafından sorgulanmasını sağlar. İsrail'in kimi içeri alıp kimi dışarıda bırakacağına karar vererek haberciliği denetlemesine karşı çıkmak hepimizin görevi.

Ancak yabancı gazetecilerin Gazze'ye girmesi, Filistinli gazetecilerin anlattıklarına inanmanın koşulu olarak sunulamaz. Onların tanıklığı, bizim oraya ulaşmamızla geçerlilik kazanmayacak.

Haber merkezleri Gazze'deki gazetecilerin çalışmalarına düzenli yer vermeli; isimlerini, emeklerini ve mesleki başarılarını görünür kılmalı. Onlara adil ücret ödemeli, güvenliklerini ve çalışma ihtiyaçlarını savunmalı. Basın erişimi talebi, içeridekilerin korunması talebiyle aynı cümlede ve aynı kararlılıkla dile getirilmeli.

Her şeyden önemlisi, sınır kapısı açıldığında tanıklık ilk kez başlayacakmış gibi davranmaktan vazgeçmeliyiz. O kapının ardında, bütün kayıplarına rağmen haber yapmayı sürdüren insanlar var. Gazze'nin sesini dünyaya taşıyanlar zaten orada. Asıl soru, dünya basınının onları ne kadar dinlediği.

İsrail'in propaganda silahı GAZZELİ GAZETECİLERİ "TERÖRİST" İLAN ETMEK

İsrail, Gazze'de gazetecileri öldürmekle kalmıyor; onları öldürmeden önce ya da öldürdükten sonra "terörist" ilan ederek cinayetlerine meşruiyet kazandırmaya çalışıyor. +972 Magazine'in ortaya çıkardığı "Meşrulaştırma Hücresi"nden Enes eş-Şerif'e yönelik karalama kampanyasına uzanan çizgi, "terörist" etiketinin sistemli bir meşrulaştırma stratejisinin parçası olduğunu gösteriyor. BM raportörlerine göre ise İsrail, öldürdüğü gazetecilerin hiçbirisi hakkında terörizmle bağlantılarını gösteren inandırıcı bir kanıt sunamadı.

Saliha Eren

+972 Magazine ve Local Call'un 14 Ağustos 2025'te Yuval Abraham imzasıyla yayımladığı araştırmaya göre İsrail askerî istihbaratı, 7 Ekim'in ardından bir "Meşrulaştırma Hücresi" kurdu. Üç ayrı istihbarat kaynağının aktardığına göre hücrenin görevlerinden biri, İsrail'in gazetecileri öldürmesine karşı büyüyen küresel öfkeyi yatıştırmak için, Gazze'de "gizli Hamas mensubu" olarak gösterilebilecek gazetecileri tespit etmektir.

Araştırmaya konuşan iki istihbarat yetkilisi, hücrenin en az bir vakada istihbaratı çarpıtarak bir gazeteciyi Hamas'ın askerî kanadının üyesi gibi gösterdiğini aktardı. Onlara göre ekip, "onu hedef ve terörist olarak etiketlemeye, ona saldırmanın sorun olmadığını söylemeye hevesliydi." Süreç, onların ifadesiyle "bir hata zinciriydi." Sonunda hedef gösterilen kişinin gerçekten gazeteci olduğu anlaşıldı ve hedef alınmadı. İsrailli resmi kaynakları da istihbarat bünyesinde "Hamas'ın yalanlarını açığa çıkarmak" amacıyla "araştırma ekipleri" kurulduğunu resmî olarak doğruladı, ancak bu ekiplerin hedef seçiminde rolü olmadığını savundu.

İsrail'in kullandığı bu dil ve yöntem yeni bir konu değil. İsrail ordusu, 2012'de Gazze'de medya çalışanlarını vurduktan sonra "Ellerinde kamera ve not defteri tutanların roket atan meslektaşlarından farkı olmadığını" söylemişti. Kasım 2023'te ise bazı Gazzeli foto muhabirlerinin 7 Ekim

saldırısından önceden haberdar olduğu iddia edildi. Bakan Benny Gantz, bu foto muhabirlerinin "teröristlerden farkı olmadığını" yazarken Başbakanlık Ofisi onları "İnsanlığa karşı suçların suç ortakları" ilan etti. Likud milletvekili Danny Danon da bu gazetecilerin Şin Bet'in ortadan kaldırma listesine ekleneceğini söyledi.

Ekim 2024'te İsrail ordusu, altı Al Jazeera çalışanı gazeteciyi Hamas ve İslami Cihad mensubu ilan etti. Enes eş-Şerif ve Husam Şebat da bu isimler arasındaydı. CPJ Başkanı Jodie Ginsberg, İsrail'in bu suçlamalar için "inandırıcı olmayan, hatta bazen hiç olmayan kanıtlar" sunduğunu söyledi.

Temmuz 2025'te ordu sözcüsü Avichay Adraee, Gazze'deki açlığı haberleştiren Şerif'i "Entelektüel terörün borazanı" diye niteledi, ardından onu Kassam Tugayları üyesi olmakla suçladı. Şerif, bu kampanyayı sesine bombalamayla ya da ahlakî çarpıtmayla suikast düzenleme girişimi olarak tanımladı ve şöyle dedi: "Her an bombalanıp şehit edilebileceğim duygusuyla yaşıyorum." BM İfade Özgürlüğü Özel Raportörü Irene Khan da İsrail'in Şerif'i kanıt sunmadan Hamas bağlantılı olmakla suçlamasının ve defalarca tehdit etmesinin Gazze'de gazetecilerin hedef alınarak öldürüldüğüne ilişkin bulgular ışığında, güvenliği konusunda ciddi kaygı yarattığını belirtti.

İsrail, Şebat'ı Mart 2025'te aracını vurarak öldürdü. Şerif'i ise 10 Ağustos 2025'te Şifa Hastanesi önündeki gazeteci

çadırını vurarak beş meslektaşıyla birlikte öldürdü ve saldırının hedefinin Şerif olduğunu da kabul etti. Ölümünden sonra yayımlanan vasiyetinde Şerif şöyle diyordu: "Bu sözlerim size ulaşırsa bilin ki İsrail beni öldürmeyi ve sesimi susturmayı başarmıştır."

İsrail, Ocak 2024'te Han Yunus'ta İHA ile vurarak öldürdüğü Al Jazeera'dan Hamza Dahduh ile serbest gazeteci Mustafa Süreyya'yı önce "Askerlere tehdit oluşturan bir hava aracını kullanan terörist" diye tanımladı, ardından silahlı gruplara bağladı. Oysa Washington Post, Süreyya'nın o gün çekim yaptığı kendi İHA'sının görüntülerini inceledi; iki gazetecinin gazetecilik dışında bir şey yaptığına dair hiçbir işaret bulamadı. İsrail, Temmuz 2024'te öldürdüğü Al Jazeera muhabiri İsmail el-Gul'u bir ay sonra "terörist" ilan etti. Delil diye sunduğu belgede el-Gul'un askerî rütbe aldığı yıl 2007'di. El-Gul o yıl 10 yaşındaydı.

RSF'nin Eylül 2025'te yayımladığı "Gazawood" raporu, bu karalama kampanyalarına resmî aktörlerin de katıldığını belgeledi: İsrail Dışişleri Bakanlığı gazetecileri "Hamas propagandası" yapmakla suçlayan YouTube reklamları yayımladı, Diaspora Bakanı Amichai Chikli "Media Watch Legal" adlı bir girişim başlattı, ordunun resmî Arapça hesabı da kampanyaya ortak oldu. RSF Genel Müdürü Thibaut Bruttin'e göre bu kampanyalar, "Gazetecilere suikast düzenlenmesini sonunda meşrulaştıran bir stratejinin parçası."

BM raportörlerinin yanıtı ise açıktı: "Gazetecilik terörizm değildir. İsrail, hedef alıp öldürdüğü gazetecilerin hiçbirine karşı terörizme dair inandırıcı bir kanıt sunmamıştır." Uluslararası hukuk da bu konuda açık: Gazeteciler sivil ve sivil olarak korunur (Ek I. Protokol, md. 79; BMGK'nın 1738 ve 2222 sayılı kararları). Bu korumayı ancak çatışmalara doğrudan katıldıkları süre boyunca yitirirler. RSF, Gazze'deki gazetecilere yönelik saldırılarla ilgili Uluslararası Ceza Mahkemesi'ne (UCM) beş şikâyetle bulundu. UCM Savcılığı da gazetecilere yönelik suçları Filistin soruşturmasına dâhil etti.

Bombaların altında haber yapan, ailesini aynı bombardımanlarda kaybeden bir gazeteciden yaşadıklarına duygusal mesafe koymasını beklemek gerçekçi değil. Gazeteciliğin ölçütü bu mesafe değil, haberin doğruluğudur. Hukuk da gazetecilerin korunmasını tarafsızlık koşuluna bağlamaz.

İsrail'in gazeteciler için "Kassam üyesiydi" ısrarı da bu çerçevede anlam kazanıyor: Gazeteciliği suç ilan edemeyince gazeteciyi "savaşçı" ilan ediyor. Uluslararası basın Gazze'ye girişini Ekim 2023'ten beri yasaklayarak bu iddiaları bağımsız biçimde araştırabilecek gazetecileri de sahadan uzak tutuyor. Kanıtı kendisi üreten ve yorumlayan bir devletin "terörist" etiketi, kendi başına kanıt olmak bir yana ölümcül bir iddiadır.

İmkânsızlık İçinde Hakikati Kaydetmek

KIRIK LENSER BANTLI TRİPODLAR

Emine Dolmacı

Gazze’de gazeteciler, haber yapabilmek için kendileriyle birlikte kamerayı, bataryayı, hafıza kartını ve internet bağlantısını da hayatta tutmaya çalışıyor. Yeni ekipman giremediğinde eski kamera tamir ediliyor, elektrik kesildiğinde güneşten enerji üretiliyor, şebeke sustuğunda bir e-SIM’in QR kodu dünyanın öteki ucundan Gazze’ye ulaşıyor.

Bir savaşın hikâyesini anlatmak için önce onu kaydetmeniz gerekir. Gazetecilik yalnızca ne gördüğünüzle değil, gördüğünüzü kaydetmek için elinizde ne kaldığıyla da ilgili. Gazze’deki katliamın üç yıllık bilançosu, gazetecilerin yalnızca güvenliğini değil, haber üretmek için ihtiyaç duydukları teknik alt yapıyı da tüketti.

Onarım zorunlu hâle geldi

Gazze’deki bir ekipman tedarikçisi El Cezire’ye, savaşın başından bu yana kamera ve gazetecilik malzemelerinin girişinin ciddi biçimde kısıtlandığını, yoğun kullanımla yıpranan kamera ve lensler için onarımın zorunlu hâle geldiğini anlatıyor. Habere göre savaş öncesinde yaklaşık 2 bin dolara satılan bir kamera, ikinci elde 6 bin dolara ulaşabiliyor. Kıtık lens, batarya, ışık ekipmanı ve temel sarf malzemelerinde de yaşanıyor.

Reuters Connect’te yayımlanan görüntüler de aynı tabloyu sahadan doğruluyor: Gazeteciler kaybettikleri ekipmanın yerine ödünç cihazlara yöneliyor. Kamera tamircisi Raid Kehil’in atölyesi neredeyse bir teknoloji hurdalığına dönüşmüş durumda. Yeni kamera yoksa eskisi tamir ediliyor, yeni pil yoksa eldeki korunuyor.

Çift kullanımlı kuşatma

İsrail’in Gazze’ye uyguladığı “dual-use” (çift kullanımlı ürün) rejiminde, Gümrük Sistemi’ne göre televizyon kameraları, dijital kameralar ve video kayıt kameraları dâhil bazı iletişim ve optik ekipmanlar Gazze için özel izne tâbi. İsrail bunu, malzemelerin silahlı gruplarca kullanılabileceği gerekçesiyle sert biçimde sürdürüyor.

Ancak rejimin pratik sonucu askerî nitelikli ekipmanla sınırlı kalmıyor. Kısıtlı ürünler arasında ethernet kabloları, yazıcılar, tonerler, sunucular, ağ anahtarları ve UPS bataryaları gibi sivil bilişim ekipmanları da var; izin mekanizmasının güneş panelleri gibi kritik ürünleri de etkilediği bildiriliyor. Yani mesele yalnızca bir “kamera yasağı” değil; bir kameranın çalışması için gereken bütün ekosistem kuşatma altında.

Kamera eskiyor, hikâye bitmiyor

Sahada bir kamera yalnızca kamera değildir; batarya, şarj cihazı, hafıza kartı, lens, kablo, ışık ve internet gerekir. Üstelik hepsinin bir arada çalışması lâzımdır. Gazze’de bu zincirin halkaları tek tek kopuyor. Destek çalışmalarının ihtiyaç listelerine hafıza kartları, e-SIM’ler, kameralı telefonlar, dizüstü bilgisayarlar giriyor; elektrik kıtlığı ve kesintiler yüzünden taşınabilir bataryalar en kritik kalemler arasında. Gazze’de haber yapmak için artık gazeteci olmak yetmiyor; biraz elektrik mühendisi, biraz teknisyen, biraz tamirci olmak da gerekiyor.

Enerjinin karaborsası

Elektrik altyapısının ağır hasar görmesi, gazeteciliğin en basit eylemini bile zorlaştırdı: Telefonu şarj etmek. 2024’te Nuseyrat’taki derme çatma bir şarj istasyonunda, bir otomobilin üzerine yerleştirilen iki güneş paneli bir dönüştürücüyle büyük bir aküye bağlanmış, onlarca telefon böyle şarj ediliyordu. Elektrik Gazze’de yalnızca aydınlanma meselesi değil; haberin üretilip iletilmesinin, yani hayatta kalmanın koşullarından biri. Dahası bir halkın bağımsızlık meselesi.

Hafızanın bir sınırı var

Teknik kuşatmanın daha az görünen yüzü veri depolama. Wattan Media Network’un ihtiyaç listesinde hafıza kartları ve sabit diskler özellikle yer alıyor. Yeni kart bulunamayınca eskisi silinip yeniden kullanılıyor. Kart, depolama aygıtı olmaktan çıkıp bir haber arşivine dönüşüyor.

Uyduya ulaşmak da bir mesele

Uydu iletişimi kesintilerini aşmanın bir yolu var ama herkesin erişebileceği bir imkân değil. Washington Post, uydu telefonlarının çoğu insan için fazla pahalı

olduğunu, El Cezire gibi kuruluşların ise kesintilerde bu teknolojiyi kullanarak haber yapabildiğini aktarıyor. Yani soru yalnızca “Uydu var mı?” değil; “Uydu ekipmanına kim, nasıl ve hangi koşullarda ulaşabiliyor?”

Gazze’ye e-SIM koridoru

Teknik direnişin en çarpıcı hikâyelerinden biri bir kamerayla değil, bir QR koduyla başladı. Mısırlı gazeteci ve yazar Mirna El Helbawi, iletişim altyapısı çöktüğünde Gazze’nin dünyayla bağının tamamen kopabileceğini fark edenlerden biriydi. Çözüm, QR koduyla uzaktan tanımlanabilen e-SIM’di. El Helbawi sosyal medyadan dünyaya çağrıda bulundu: Gazze’deki insanlar için bir e-SIM satın alın ve QR kodunu gönderin.

#ConnectingGaza

Le Monde’un aktardığına göre El Helbawi ilk günlerde 3 binden fazla QR kodu aldı. Öncelik gazetecilere ve kurtarma ekiplerine, ardından yakınlarından haber alamayan ailelere verildi. Washington Post’a göre yaklaşık 10 kişilik gönüllü grubuyla yürüttüğü kampanya, bir aşamada 150 bini aşkın e-SIM’e ulaştı. Dünyanın herhangi bir yerinde satın alınan bir internet paketi, Gazze’de bir gazetecinin haberini dışarı taşıyan bir kanala, bir ailenin dünyayla bağına dönüştü.

Gökyüzüne bakan kameralar

Sistemin bir sınırı vardı: e-SIM tek başına internet sağlamıyordu. Telefonun, e-SIM’in bağlı olduğu operatörün Gazze dışındaki kapsama alanına ulaşması gerekiyordu. QR kodu sınırı geçebiliyordu ama sinyal ancak bir yere kadar geliyordu ve onu yakalamak bazen hayatî bir risk demektir. Gazeteciler de bölge halkı gibi bu riski üstlenip yüksek binalara, duvarlara, yıkıntıların üzerine çıkarak sinyal aradı; haberlerini

“gökyüzüne bakan kameralar”la dünyaya ulaştırdı.

Human Reuters

Reuters Institute’un aktardığı bir örnekte, Deir al-Balah çevresinde yaşayan genç bir adam telefonunu yüksek bir noktaya yerleştirip Mısır operatörünün sinyalini yakalıyor, çevresindekilere hotspot üzerinden internet dağıtıyordu. Bir telefon, bir e-SIM, birkaç metre yükseğe kaldırılmış bir cihaz ve etrafında bağlantı bekleyen insanlar. Gazze’de baz istasyonlarının yerini bir anlamda insanlar aldı.

SİBER KUŞATMA SÖZLÜĞÜ

E-SIM: Fiziksel SIM kart olmadan operatör hizmetini telefona dijital olarak tanımlayan teknoloji.

QR KOD: Bağışlanan e-SIM’i kullanıcının telefonuna tanımlamak için kullanılan dijital anahtar.

ÇİFT KULLANIMLI ÜRÜN: Hem sivil hem askerî amaçlarla kullanılabileceği değerlendirilen ürün ve teknolojiler.

UYDU TELEFONU: Hücresel baz istasyonları yerine uydu üzerinden iletişim sağlayan cihaz.

HAFIZA KARTI: Gazetecilerin görüntülerini kaydettiği ve sakladığı temel depolama ekipmanı.

TAŞINABİLİR BATARYA: Elektrik kesintilerinde telefon ve diğer cihazlara enerji sağlayan kaynak.

ATEŞKES YALANI GAZZE'YE ÖLÜM SAÇIYOR!

Gazze'de 7 Ekim Aksa Tufanı'ndan bu yana dünyanın gözleri önünde süren katliam, verilen sözlere, imzalanan anlaşmalara, tüm devletlerin toplanıp sayfalarca yayımladığı kınama mesajlarına ve ilan edilen sözde ateşkese rağmen hâlâ durmadı. Katil İsrail, dünyaya silahların susacağını, ölümlerin duracağını, yardımların Gazze'ye ulaşacağını söyledi.

İsrail Dünyaya Yalan Söyledi!

10 Ekim 2025'te sözde ateşkes ilan edildi. Ancak Gazze'de ateş hiç kesilmedi. Ateşkesin ardından sivillere yönelik 4 bin 280'den fazla ihlal kayıtlara geçti, bin 286 kişi öldürüldü, 4 bin 257 kişi yaralandı. Öldürülenlerin 265'i çocuktu. 13 gazeteci ise sözde ateşkesin ardından işgal güçleri tarafından katledildi.

Rakamların bize anlattığı gerçek çok açık: Ateşkes denilen dönemde Gazze'de ortalama her 80 dakikada bir insan öldürüldü.

Şehre ölüm yağmaya devam ederken; Gazze'yi hayatta tutacak yardımın da önü açılmadı. Anlaşmada öngörülen insanî yardım ve ticarî kamyonların yalnızca yüzde 36'sının girişine izin verildi. Öngörülen yakıtın yüzde 15,4'ü ulaştırılabildi; ihtiyaç duyulan malzemelerin yüzde 63'ünden fazlası engellendi. Gazze'nin yüzde 64'ünden fazlası İsrail askerî kontrolü altında kalırken Filistinliler bölgenin yarısından daha azına sıkıştırıldı.

Ve bütün bunları dünyaya anlatan gazeteciler için de ateşkes hiçbir zaman gerçek bir güvence olmadı. Çünkü Gazze'de gazeteciler yalnızca haber yapıyordu. Bombardımanı onlar kaydetti. Hastanelere onlar girdi. Cenazeleri onlar görüntüledi. Yerinden edilmeyi onlar belgeledi. Açlığı onlar anlattı. Bazen öldürülmeden dakikalar önce bile kameraları kayıttaydı.

Gazeteciler, ölümün gölgesinde bile "Ben gördüm." diyebilmek için yaşadı. Gördüklerini yazdılar, yazdıkları için katledildiler. Ellerindeki kalem ve kamerayla vatanlarının ve inançlarının hafızasını tuttular.

Ama katil İsrail ne hukuk dinledi ne de kural!

Geçmişte koruma kalkanı olan basın yelekleri, kameralar, uluslararası hukukun sağladığı koruma onları hedef olmaktan kurtaramadı! İsrail yalnızca gazetecileri değil, onların taşıdığı tanıklığı da susturmak istedi.

Onlar sandılar ki, gazetecileri öldürünce hakikatin üzerini örtbilecekler!

Onlar sandılar ki, kameraları susturunca Gazze'nin de sesini susturabilecekler!

Oysa bilmiyorlardı! Gazze'de hakikat, insanın ömrüyle değil, tanıklığın nesilden nesle aktarılmasıyla yaşıyordu!

Daha dün gibi kulaklarımızda Salih el-Caferavi'nin sesi... İnternetin, elektriğin olmadığı Gazze'de ateşkes haberini duyurmak için kapı kapı dolaşmış, sokak sokak haykırmıştı:

"Ateşkese varıldı ey millet!"

Salih, o sevincini dünyayla paylaştıktan yalnızca iki gün sonra öldürüldü. Üç yıl savaşın ortasında hayatta kalan bir gazeteci, barışın geldiğine inandığı günlerin hemen ardından hayattan koparıldı.

Salih'in susturulan sesi, ateşkes yalanının en acı tanıklarından biri olarak kaldı.

Ateşkesten sonra İsrail tarafından 12 gazeteci daha öldürüldü. Her birinin ardında başka bir hayat yarım kaldı.

Biri sadece iki haftalık evliydi. Birinin üç çocuğu babasız artık. Bir diğeri öldürüldüğünde babasının fotoğraf stüdyosunda başlayan kamera tutkusu yarım kaldı. Birinin ardında Kitty isimli kedisi... Ama geride bir şey daha kaldı: tanıklıkları...

Çektikleri son kareler, kaydettikleri son görüntüler, yazdıkları son cümleler... Tüm bunlar yarının hafızasına bırakılmış kayıtlardır! Gazzeli meslektaşlarımızın her haberi, sosyal medyada paylaşmış oldukları her içerik, her fotoğraf karesi, kaydettikleri her bir görüntü İsrail adına tarihe yazılmış kanlı birer sayfa olarak kalacak!

Gazze'de ateş hiç kesilmedi!

10 Ekim 2025'te ateşkes ilan edildi. Ama Gazze'de ateş hiç kesilmedi.

Bombalar sustu denilen günlerde ateş yeniden düştü çadırların üstüne. Çocuklar öldürüldü. Yardım bekleyenler öldürüldü. Ve gerçeği dünyaya anlatmaya çalışan gazeteciler öldürüldü. Aylar geçti.

Ve o kelime her geçen gün biraz daha anlamını kaybetti: Ateşkes.

Çünkü ateşkes yalnızca bir anlaşmanın imzalanması değildir.

Ateşkes, bir annenin gece çocuğunun üzerine bomba düşmeyeceğini bilmesidir. Bir çocuğun gökyüzündeki dronun sesini duyduğunda saklanacak yer aramamasıdır. Bir doktorun ameliyathaneye girerken hastanenin vurulacağını düşünmemesidir. Bir gazetecinin haber yapmaya giderken geri dönebileceğine inanmasıdır. Gazze'de bunların hiçbirini olmadı.

Tüm dünyaya yalan söylədiler

Belki de tam bu yüzden, susturmak istedikleri gazetecilerin bıraktığı tanıklığı bugün her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var.

Onların yarım bıraktığı her cümle, artık bizim cümlemiz.

Onların kaydettiği Gazze, artık bizim tanıklığımız.

Ve onların anlatamadıklarını anlatmak, geride kalanların sorumluluğu.

İşte tam da bu nedenle biz buradayız.

Biz, Press for Palestine – Filistin İçin Gazeteci Dayanışması olarak ilk günden beri yalnızca Gazze'de olup biteni duyurmak

için değil, susturulmak istenen meslektaşlarımızın tanıklığını yaşatmak için de buradayız.

Gazze'nin 4. sayısı yalnızca öldürülen gazetecilerin hatırasına hazırlanmış bir gazete değildir.

Bu sayı aynı zamanda bir itirazdır!

Bir kayıttır. Bir hafızadır. Ve tarihe bırakılan bir şerhtir:

Bize ateşkes dediler! Bize yalan söylediler!

Gazzeli meslektaşlarımız katil İsrail tarafından yaralanmaya ve öldürülmeye devam etti.

Tam da bu yüzden susturmak istedikleri gazetecilerin bıraktığı tanıklığı bugün her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var. İlk günden beri söyledik ve yineliyoruz;

'İsrail, gazetecileri öldürerek gerçekleri susturamayacaksınız!'

Onları sustursan da biz o tanıklığı taşımaya devam edeceğiz! Yarının hafızasını yok edemeyeceksiniz!

Çünkü öldürdüğünüz her gazetecinin ardından başka bir gazeteci kamerasını kaldırmaya devam edecek!

Çünkü susturduğunuz her sesin ardından başka bir ses konuşmaya başlayacak!

Ve yarım bıraktıkları her cümleyi birileri yeniden tamamlayacak!

Bizler gibi!

Bir gazeteci öldürüldüğünde onun tanıklığını taşıyacağız. Bir isim rakama dönüştürülmek istendiğinde onun hikâyesini anlatacağız.

Birileri "ateşkes" dediğinde, bombalar hâlâ düşüyorsa;

"Yalan söylüyorsunuz" diyeceğiz.

Çünkü gazetecilik, bütün dünya gözünü kaçıırken vahşeti görmezden gelmemektir. Herkes susarken konuşmaktır. Enkaz altında yok olmuş bir çocuğun adını kayda geçirmektir.

Ve bazen bir halkın hafızasının yok edilmesine karşı kayıt tutmaktır.

İşte Gazzete bunun için var.

Bu nedenle bir kez daha söylüyoruz:

DÜNYAYA YALAN SÖYLEDİLER !

Ama onların yalanlarının karşısında bizim elimizde bir şey var:

HAKİKAT!

Biz gördük. Gazeteciler kaydetti. Fotoğraflar belgeledi. Kameralar şahit oldu. Ve biz yazdık. Bugün yazıyoruz. Yarın da yazacağız. Gazze özgür olana kadar!

Son gazeteci korkmadan kamerasını kaldırabilirdi güne kadar...

Son yarım cümle tamamlanana kadar...